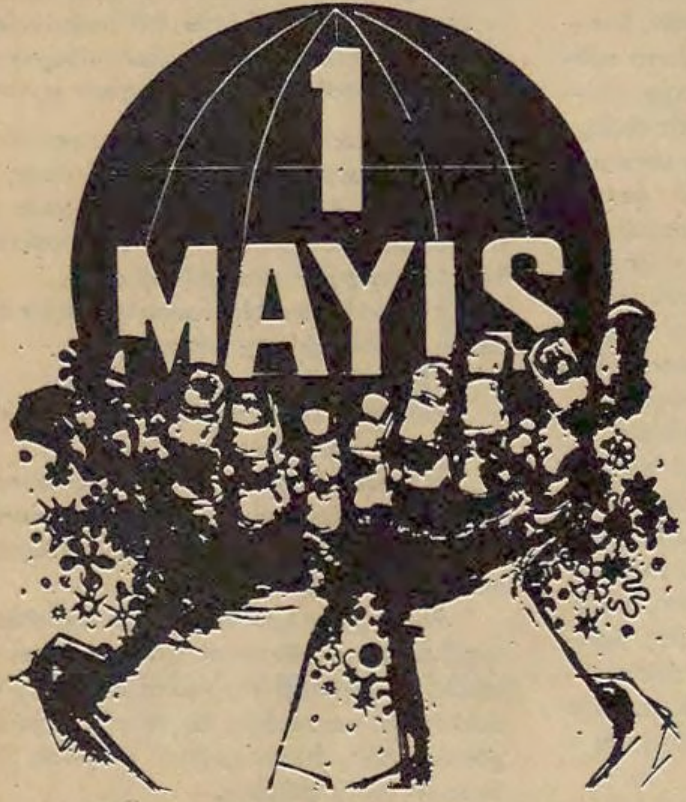
27 NİSAN 1976 SALI 150 Krş. EKONOMİ

Politika

ÖZGÜRLÜK, BARIŞ VE DAYANIŞMA GÜNÜ

1MAYIS İŞÇİ BAYRAMI

- 1 MAYIS'IN ANLAMI
- 1 MAYIS'IN DOĞUŞU
- DÜNYADA 1 MAYISLAR
- TÜRKİYE'DE 1 MAYISLAR

4 SAYFALIK ÖZEL EK

YARIN

Politika'da

Sosyalist Parti, en çok oyu aldı; ama geriledi

PORTEKİZ SEÇİMLERİNDE MERKEZE KAYMA OLDU

Lizbon'da elli yıl aradan sonra yapılan genel seçimler beklenilenden çok daha olaysız geçti. Bunda en önemli rolü Silahlı Kuvvetlerin oynadığı belirtiliyor.

LİZBON – 50 yıllık bir dikta döneminden sonra Portekiz'de yapılan ilk genel seçimlerde bir yıl önce yapılan Kurucu Meclis seçimlerine oranla orta – sağ partilerin ilerleme kaydettikleri veya yerlerini korudukları, Portekiz'in en güçlü partisi olan Sosyalist Parti'nin ise biraz gerilediği anlaşılmakta. Komünist Parti biraz daha kazançlı çıkmış durumda.

Sanıkların yarısı kadarının açılmasından sonra elde edilen geçici sonuçlar ve bir yıl öncekine göre oranlar şöyle: (Eski oranlar parantez içinde yazılmıştır.)

SOSYALİST PARTİ: yüzde 34 (38)
HALKÇI DEMOKRAT PARTİ: 25 (26)
MERKEZ SOSYALDEMOKRAT PARTİ: 15 (7,5)
KOMÜNİST PARTİ: 15 (12,5)
HALKÇI DEMOKRATİK BİRLİK PARTİSİ: 1,5 (0,75)

Bu durumda partilerin şimdiye kadar seçilmeleri kesinleşen milletvekillerinin sayısı şöyledir:

Sosyalist Parti	: 31
Halkçı Demokratik Parti	: 18
Komünist Parti	: 16
Sosyalist Demok. Merkez	: 10

Bu sonuçlar ülkenin en kalabalık iki kenti olan Lizbon ve Porto'yu kapsamamakta; ilk sonuçlar da, merkez sağ partilerin daha güçlü olduğu Kuzey'in kırsal kesimlerinden alındığı için, son sayımdan Lizbon'da güçlü olan Sosyalist ve Komünistlerin daha iyi bir sonuçla çıkmaları mümkün.

Geçici sonuçlara göre, Lizbon bölgesinden Sosyalist Partisi Genel Sekreteri Mario Soares ile Ekonomi Bakanı Fransisco Zenhada'nın, Porto'dan Halkçı Demokrat Parti Genel Sekreteri Fransisco sa Carneiro'nun seçildiği anlaşılmakta.

SOARES: "MARKSİST DEĞİL MARKSİST EĞİLİMLİ"

Pazartesi sabahın erken saatlerine doğru bir demeç veren Sosyalist Lideri Soares, solundaki veya sağındaki partilerle bir ittifak kurmayacağını söy-

(Devamı 2. de)

Hakan Yurdakuler'in ölümünden sonra kapatılan SBF açıldı

VELİLER, ÖĞRENCİLER VE PARLAMENTERLER ADMMA'DAKİ KOMANDO İŞGALİNİ KALDIRDI

- *Sıkı Güvenlik tedbirleri altında okula giren öğrenci velileri, Akademi Başkanı ile görüştü. Ancak görüşmeler anlaşmazlıkla sonuçlandı ve Akademi yöneticileri bir günlük kapatma kararı aldı*

ANKARA (Politika) Ankara Devlet Mühendislik ve Mimarlık Akademisi ve Yüksek Okulu öğrencileri dün velileri ve bazı parlamenterlerle birlikte okula geldiler. Mart ayından bu yana komandoların işgali altında bulunan okula gelen öğrenci velileri yer yer okul girişinde komandolarla tartıştı, güvenlik tedbirlerinin alındığı okul çevresinde jandarma birlikleri de devriye geziyordu.

ÖĞRENCİ VELİLERİ KOMANDOLARLA TARTIŞTI

Dün sabah 08.00–08.30 dolaylarında okula çocukları ile birlikte gelen öğrenci velileri okul girişinde komandolarla tartıştı. ADMMA ve YO'nunun girişinde komandolar küçük küçük gruplar halinde bulunuyorlardı. Velilerden bazıları komandolara niçin öğrencilerin derse girmesine mani olduklarını ve silâh kullandıklarını

(Devamı 2. de)

İKİLİ İLİŞKİLERİN GELİŞTİRİLMESİNE ÇALIŞILIYOR

Korutürk'ün uçağı Bağdat'ta yanlış havaalanına indirildi

BAĞDAT – İki ülke arasındaki ilişkilerin geliştirilmesi amacı ile Irak'a dört günlük bir ziyarete giden Cumhurbaşkanı Fahri Korutürk'ü Bağdat'a götüren uçak, refakatteki Irak jetlerinin yaptığı bir yanlışlık nedeniyle törenin yapılacağı Bağdat havaalanı yerine askeri alana indi ve bir süre burada beklenildikten sonra yanlışlık anlaşılınca uçak yeniden havalanarak öteki alana gitti.

Irak ilgilileri, aksayan programdan ve olagelen yanlışlıktan ötürü Cumhurbaşkanı Fahri Korutürk'ten özür dilediler.

Cumhurbaşkanı Fahri Korutürk, Irak Devlet Başkanı Ahmed Hasan El-Bekr'in davetlisi olarak, Irak'a dört günlük resmi bir ziyarette bulunmak üzere, Dışişleri Bakanı İhsan Sabri Çağlayangil ve bir heyetle birlikte, dün sabah saat 9.30 da özel bir uçakla Bağdat'a hareket etti.

Cumhurbaşkanı Korutürk, hareketinden önce ga-

(Devamı 2. de)

Cumhurbaşkanı Fahri Korutürk Irak'a gitmek üzere Esenboğa havaalanında kendisini uğurlamaya gelenlerin tek tek ellerini sıkarak veda etti. Resimde Cumhurbaşkanı, Ecevit'le vedalaşırken. (Foto-THA)

ILGAZ'DA TÖB-DER'E KARŞI GİRİŞİLEN SALDIRININ SANIKLARI YAKALANIYOR

AP'li bir Milletvekilinin oğlu da gözaltında

- *Olayları inceleyen savcı MHP İlçe Başkanı, MSP İkinci Başkanı ve bazı Ülkü-Bir üyeleri ile MHP'lileri adliyeye verdi.*

ANKARA (*Politika*) – Ülkücü "komandolar"ın CHP ve TÖB-DER'e karşı düzenledikleri saldırıdan sonra, önceki gece geç zamanla-

(Devamı 2. de)

Asiltürk: «Anarşik olaylar gittikçe kesafet kazanıyor»

ANKARA–İçişleri Bakanı Oğuzhan Asiltürk, bölge valiler toplantısını açarken yaptığı konuşmada "devletimizi ve cumhuriyetimizi yıkmaya, milli birlik ve beraberliğimizi bölmeye matuf anarşik faaliyetler kesafet kazanmaktadır" dedi.

Üniversite, yüksek okul ve akademilerle bazı orta dereceli okullarda, öğrenciler arasında cereyan eden çatışmaların ve meydana getirilen anarşik faaliyetlerin, eğitim ve öğretim hürriyetini zedeleyen, eğitim ve öğretimi aksatan, gençlerimizin yaralanmalarına, hatta hayatlarını kaybetmelerine sebebiyet veren elîm tablolar haline geldiğine değinen İçişleri Bakanı Asiltürk daha sonra şöyle konuştu:

"Öğrenci olaylarının önlenmesinde, idare ve zabıta olarak alınacak tedbirlerle birlikte, çok yönlü diğer tedbirlere de ihtiyaç bulunduğu muhakkaktır. Bunların en önemlisi milli eğitimdeki köklü çözümlerdir. Milleti ahlâkî ve manevî değerler etrafında birleştirmek için okullarımızdaki müfredat programlarının bu hedefe varacak şekilde yeniden düzenlenmesi gerekmektedir. Ancak, öğrenci grupları arasında meydana gelen çatışmaların çoğunda ateşli silâhların kullanılmakta olmasının amme vicdanında üzüntülere, veliler ve aileler üzerinde ise büyük endişe ve tedirginliklere

(Devamı 2. de)

İzmir'de banka soygunlarıyla ilgili olarak 50 kişi gözaltına alındı

İZMİR- Peşpeşe yapılan banka soygunlarından sonra İzmir emniyet örgütünün çeşitli yerlere yaptığı baskınlarda yakalanan 8 kişi, İzmir Devlet Güvenlik Mahkemesi Savcılığı tarafından tutuklandı. Polisce ifadeleri alınan 50'nin üzerinde kişi de polis karakollarında, gözaltına alındılar.

İzmir Emniyet Müdür Vekili Mehmet Yalçın'ın açıklamasına göre, son olarak Yapı ve Kredi Bankası Karşıyaka Aksoy Şubesi soygunundan sonra polis, İzmir'in çeşitli yerlerine baskınlar düzenledi.

(Devamı 2. de)

Korutürk'ün veto ettiği Diyanet işleri kanunu otomatikman kesinleşti

ANKARA–Cumhurbaşkanı tarafından veto edilen "633 sayılı Diyanet İşleri Başkanlığı kuruluş ve görevleri hakkındaki kanunda bazı değişiklikler yapılmasına "dair kanun" un, Cumhuriyet Senatosundaki görüşme süresi dün doldu ve kanun otomatikman kesinleşti. Millet Meclisi'nde kabul edilen şekliyle kesinleşen kanun, Cumhur-

(Devamı 2. de)

TÖB-DER, 1 Mayıs İşçi Bayramına katılmaya karar verdi

ANKARA (Politika) - TÖB-DER Merkez Yürütme ve Genel Yönetim kurullarının yaptığı toplantıda, DİSK'in I Mayıs İşçi Bayramı için İstanbul'da düzenleyeceği gösterilere katılma kararı alındı.

TÖB-DER Genel Başkanı Cemil Çakır, toplantıdan sonra bu konuda şunları söyledi:

"TÖB-DER Merkez Yürütme ve Genel Yönetim Kurulları, dünya işçi sınıfının birlik, dayanışma ve mücadele günü olan I Mayıs İşçi Bayramı'nı İstanbul'da büyük kitlesel gös-

(Devamı 2. de)

CUMHURBAŞKANI, YANLIŞ YERE ÇAĞRIDA BULUNUYOR

Günümüz iktidarının çelişkisi, bir yandan baskı ve dehşet yöntemlerine kapıları açarken öte yandan bunları önlemekte -doğal olarak- aciz kalması; bu durumun, toplumun her kesimine acı olayları yaymasıdır.

Son olarak yaşadığımız facia, küçük bir kızın ölümüdür; bilinmeyen kişilerce konmuş bir bombanın patlaması sonucunda üç yaşındaki bir çocuğun yitirilmesidir.

Böylece, bir yıllık Demirel iktidarının kurbanları arasına, en küçük, en günahsız bir insan da eklenmiştir.

Ve bir yandan Sayın Başbakan, öte yandan Sayın Cumhurbaşkanı, bu tedhiş eylemlerinin son bulması için, çağrıda bulunmaktadır. Başbakan'ın çağrıları siyasal niteliktedir, siyasal amaçlıdır ve bu yazının konusu dışındadır. Ancak, Sayın Cumhurbaşkanı'nın 23 Nisan konuşmasındaki sözlerin üzerinde durmak gerekir.

Cumhurbaşkanı, topluma, vatandaşa yönelttiği çağrısında, birlik ve beraberlik temalarını işlemektedir. Vatandaşın, şiddet ve düşmanlık duygularından sakınmasını, gençliğin ve eğitim kuruluşlarının içine düştüğü kargaşadan kurtarılmasını istemekte, vatandaşı bu yönde gayret göstermeye çağırmaktadır.

Ne var ki, bu sözlerin ve bu çağrıların muhatabı vatandaş değildir. Vatandaş diye nitelenen kişi, ne bu dehşet ve baskı ortamından yanadır, ne de bunun sorumlusudur.

Sayın Cumhurbaşkanı'nın çağrısını yöneltmesi gereken kuruluş, bizzat hükümettir; muhatap tutması gereken kişi, bizzat Başbakan'dır.

Zira, Türkiye'nin içine düştüğü karanlık ve çağdışı ortamı yaratan, besleyen, kışkırtan ve bu ortamdan yarar bekleyen, günümüzün iktidarından başkası değildir.

Sayın Cumhurbaşkanı, "bölücülükten" sözetmektedir. Bölücü, "... Bu ülkenin bir bölümü komünistler, bir bölümü de milliyetçilerdir" diyen Başbakan'dan başka kim olabilir? Sayın Cumhurbaşkanı, mealen ilkel düşmanlıklardan söz etmektedir; düşman kamplara ayrılmaktan söz etmektedir. "Türkiye'de vatan hainleri ile vatanseverlerin mücadelesi vardır, vatanseverlere yardımcı olmak herkesin görevidir" diyen Adalet Bakanı değil midir, toplumu birbirine saldırmaya teşvik eden? Sayın Cumhurbaşkanı, huzurdan, güvenlikten sözetmektedir. Huzuru ve güvenliği bozan, eli silahlı zorbalarını "devlet kuvvetlerinin gönüllü yardımcısı" diye açıkça ilân etmiş bir Başbakan Yardımcısı değil midir? Sayın Cumhurbaşkanı eğitim kuruluşlarının durumundan yakınmaktadır. Eğitim kurumlarında kendi ideolojilerinin zorla egemenliğini kurmak için taşlı – sopalı yönetim kurup, kendilerini Milli Eğitim Bakanının koruyucu kanatları altına saklayanlar değil midir bunun sorumlusu? Sayın Cumhurbaşkanı adaletten, haktan sözetmektedir. Adaleti ve Mahkeme Kararlarını ayaklar altına alan, Anayasa'nın hukuka ilişkin maddelerini ısrarla ve inatla çiğneyen bir hükümet değil midir anarşinin örneğini devlet katında yaratan?

Sayın Cumhurbaşkanı'nın yakınmaları da, çağrısı da anlamlıdır kuşkusuz. Ancak, yanlış yere yöneltilmiş bir çağrıdır. Bu yakınmaların muhatabı vatandaş değildir. Doğrudan doğruya iktidardır.

Sayın Cumhurbaşkanı, ya sözlerinin yönelmesi gereken muhatabı cesaretle isimlendirip açıkça belirleyecektir, ya da, bu sözler, hedefi yanlış seçilmiş sözler olarak, hiç bir etki yaratmaksızın işitilmiş ve unutulmuş olacaktır.

İsmail Cem

FRANSA'DA YABANCI İŞÇİLER KAVGASINDA BİR TÜRK ÖLDÜRÜLDÜ

- *Peugeot fabrikasında Türk ve Yugoslav işçileri bıçaklarla döğüştü. İki Türk, beş Yugoslav yaralandı.*

SOCHAUX-(FRANSA)-Audincourt'daki Peugeot otomobil fabrikalarının yabancı işçiler lojmanında çıkan kavgada bir Türk işçi öldü, ikisi Türk, beşi Yugoslav olmak üzere 7 işçi de yaralandı.

Açılan soruşturmanın ilk sonuçlarına göre Cumartesi akşamı fabrikanın işçi lojmanlarında Türk ve Yugoslav işçiler arasında çıkan bir tartışma kavgaya dönüştü ve bıçaklar çekildi. Fabrika yönetiminin çağırdığı polis gelinceye kadar 25 yaşındaki, üç çocuk babası Sivaslı Türk işçi Hacı Argu öldü. Türk işçisinin kalp yakınına isabet eden bir bıçak darbesiyle yaralanarak öldüğü belirlendi. Kavgada 2 Türk ve 5 Yugoslav işçi de oldukça ağır şekilde yaralandı. (A. A.)

Yeni tırmanışlar

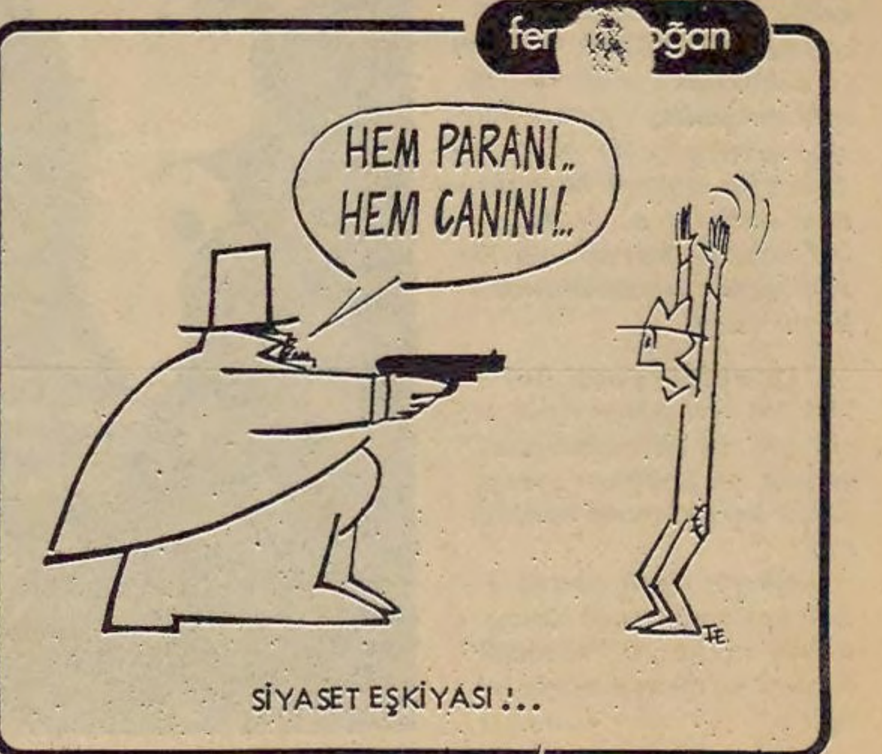
Adil Özkol

Sekiz nisan günü Ankara'da üç gencin öldürülmesinden sonra durulur gibi olan olaylar, yeni boyutlarda tekrar hızlanacak gibi görülüyor.

Birçok kimse sekiz nisandan, bu satırların yazıldığı pazar gününe kadar göreceli bir sükûnet içinde geçen günleri, sağcı saldırganların ve onları yöneten faşist özlemcilerin bir bekleme devresi olarak niteliyorlar. Yeni bir güç düzenlemesi, kuvvet değerlendirmesi yapıp, basamak tırmanmaya başlayacaklar deniliyor. Gazeteye gelen Hacettepe öğrencisi iki genç kız endişe ve gerginlik içinde "Öğrenci yurdu sabahleyin açıldı. Gergin bir havası var. Her an saldırı olacakmış gibi gözüküyor" diyorlar.

Devlet Mühendislik ve Mimarlık Akademisinin öğrencileri, yarın derse girmek için ana babalarıyla birlikte gidecekler okula. Başka çare kalmadı. Devletin gücü, saldırıya uğramadan, kurşun yemeden okullarına girmelerine yetmedi, yetmiyor. Ana babalar "Ola ki saldırganları harekete geçmekten alıkoyarız" düşüncesiyle çocuklarıyla birlikte gidecekler. Evde, her an endişede kara bir haber alma ihtimalinin bitmeyen tehdidinde kalmaktansa, sabahın erkeninde yola düşecekler, "evlâtlarımıza ne olacaksa bize de olsun" görüşündeler.

(DEVAMI 5. SAYFADA)

Portekiz

(Baştarafı 1. de)

ledi : Soares, "Komünist Parti'nin demokratik karakterde bir parti olduğunu yeterince kanıtlamamış olduğunu, kendi partisinin ise Marksist değil, fakat Marksist eğilimli" olduğunu tekrarladı.

DPA haber ajansına göre ise Soares "bütün partilerin katıldığı bir koalisyona katılırız" demiştir.

Sosyalist lider ayrıca C.Başkanlık seçimleri için askerî bir kişiliğin adaylığını destekleyeceklerini belirtti.

Sosyalistler'den sonra ikinci parti durumundaki Halkçı Demokratların başkanı Carneiro ise Merkez Sosyal Demokratlar ve Sosyalistlerle bir üçlü koalisyon isteyeceklerini imâ etti.

Geçici sonuçlara göre, Portekiz'de bir yıl içinde merkez-sağ partilerin nisbî bir ilerleme kaydettikleri görülmekte. Özellikle Merkez S.Demokratlar'ın ilerlemesinde Angola'dan gelen yarım milyon kadar göçmenin desteğinin rol oynadığı sanılmakta.

(Politika-Dış Haberler)

Korutürk

(Baştarafı 1. de)

zetecilere verdiği demeçte "Irak ile kültür alanında olduğu gibi iktisadi ve ticari alanlarda da gelişmeye çok müsait imkânlarımız mevcuttur" dedi.

Korutürk şunları söyledi :

"Biz Türkiye olarak bu ilişkileri daha da geliştirmek arzusundayız.

Irak idarecilerini de aynı samimiyet arzuları içinde görmekten büyük mutluluk duyuyoruz. Bu ziyaretimizin her iki ülkenin müşterek arzusuna verimli katkılar getireceğine inanıyorum."

Cumhurbaşkanı Korutürk, Bağdat'tan sonra bugün Musul ve Kerkük'ü, 28 Nisan Çarşamba günü de Basra'yı ziyaret edecek, 29 Nisan Perşembe akşamı özel uçakla Ankara'ya dönecek.

KORUTÜRK'ÜN UÇAĞI YANLIŞ ALANA İNDİ.

BAĞDAT - Cumhurbaşkanı Fahri Korutürk ve Türk heyetini Irak'a getiren, Türk Havayolları'nın "Boeing - 727" tipi "Diyarbakır" adlı jet uçağı, eskortlaki Irak Hava Kuvvetlerine bağlı jetlerin yanlış verdikleri işaret üzerine Bağdat Şehir Havaalanı yerine askeri havaalanına indi. Bu nedenle karşılama programı aksadı.

İki Iraklı subay Bağdat Askeri Havaalanına gelerek, yapılan yanlışlıktan ötürü Cumhurbaşkanı Korutürk'ten özür dilediklerini bildirdiler. Bu subayların kılavuzluğunda uçak, çıkış pistine götürüldü ve uçak yeniden havalandı.

Cumhurbaşkanı Korutürk ve Türk heyetini bugün Irak'a getiren "Diyarbakır" uçağı Irak semalarına girdikten sonra, Irak Hava Kuvvetlerine bağlı jet uçakları tarafından eskort edildi. Özel uçak, jetlerin eşliğinde, programda belirtilen saatte Bağdat üzerine geldi ve hostesler birkaç dakika sonra Bağdat havaalanına inileceğini anons ettiler.

Uçak bir süre sonra piste indi ve çevresinde jetlerin ve birliklerin bulunduğu bir hangarın önünde durdu. Bu sırada bir subayla birlikte uçağa gelen Iraklı bir tuğgeneral, üs komutanı olduğunu bildirdi ve eskortlaki jetlerin ve kulenin yanlış işareti üzerine uçağın şehir havaalanı yerine askeri havaalanına indiğini söyledi. Iraklı General "karşılama töreni şehir havaalanında olacak" dedi.

Cumhurbaşkanı Korutürk'ün bulunduğu özel uçak askeri havaalanında 15 dakika bekledikten sonra şehir havaalanına hareket etti.

Olayla ilgili olarak Irak makamlarınca soruşturma açıldı ve "skandal" olarak nitelenen olaya sebebiyet verenler araştırılmağa başlandı.

İzmir'de

(Baştarafı 1. de)

Bu arada yakalananlar arasında 1'i kız olmak üzere 8 kişi İzmir Devlet Güvenlik Mahkemesi Savcılığı tarafından tutuklandılar. İzmir Emniyet Müdürü Vekili, son olaylarla ilgili tutuklanan 8 kişinin dışında 50'yi aşkın sayıda kız ve erkeğin gözaltında tutulduğunu belirtti. Tutuklanan 1'i kız 8 kişiden 4'ünün "THKC", diğer 4'ünün ise "TİKKO" örgütü üyeleri olduğunun saptandığını iddia etti.

Mehmet Yalçın, araştırmaların devam etmesi nedeniyle yakalanan örgüt üyelerinin kimliklerini veremeyeceğini, ancak kısa süre sonra bir basın toplantısı yaparak olayları kamuoyuna aktaracağını sözlerine ekledi. (THA)

Kıbrıs Türk Federe Devleti AET'ye protesto yazısı gönderdi

LEFKOŞE - Kıbrıs Türk Federe Devleti Ortak Pazar Bakanlar Konseyi toplantısı ile ilgili olarak bir protesto gönderdi.

4 Mayıs'ta Kıbrıs Rum Yönetimi Dışişleri Bakanının başkanlığında yapılmasına Ortak Pazar'ca karar verilmiş olmasını protesto eden Türk Federe Devleti, Rum bakanının tüm Kıbrıs'ı temsil edemeyeceğini bir kez daha tekrarladı.

Federe Devletin Dışişleri ile görevli Devlet Bakanı Vedat Çelik imzasıyla dün gönderilen protesto mektubunda, toplumlararası görüşmelerin yeniden başlaması için çabaların sarfedildiği böylesine kritik bir dönemde bir Rum'a toplantıya başkanlık etme yetkisinin tanınmasının Rumları uzlaşmazlığa daha çok götürecek bir tutum olduğu belirtilerek "Kıbrıs'ta iki toplumun varlığı tanınmadığı Meclis soruna çözüm bulunamayacağı aşikardır. Ortak Pazar, Rumların devlet olma safsatalarının sığınma yeri haline getirilmemelidir" denildi.

DENKTAŞ'IN OĞLUNUN "REFORMİSTLER" HAREKETİ YENİLGİYE UĞRADI

Rauf Denktaş'ın tek aday olarak ve oybirliği ile genel başkanlığa seçildiği Ulusal Birlik Partisinin dün gece sona eren ilk büyük kongresinde Denktaş'ın oğlu Raif Denktaş'ın öncülüğünü yaptığı "reformistler" hareketi yenilgiye uğradı.

TÖB-DER

(Baştarafı 1. de)

terilerle kutlamayı kararlaştıran DİSK'in bu eylemine örgütümüzün bütün gücüyle katılmasını kararlaştırmıştır. Bu konuda alınan karar, bütün şubelere ve bölge temsilcilerine birgenelge ile bildirilmiş, İşçi Bayramı'na en geniş kitle katılımının sağlanması için kesin direktif verilmiştir.

DİSK, 1 Mayıs'ta işçi sınıfımızın ve bütün emekçilerin temel taleplerini savunuyor. Bütün çalışanlara sendika ve grev hakkı istiyor. İşçi-memur ayırımına, memur kıyımına son verilmesini istiyor. Faşist tırmanışa karşı demokrasi için güçlü sesini yükseltiyor. TÖB-DER bu güçlü ve haklı sesin yanındadır. Ülkemizde, faşizme karşı olan herkes bu sesin yanında olmak zorundadır."

TÖB-DER GENEL KURULU 24 TEMMUZ'DA

Öte yandan TÖB-DER Genel Merkezi, yaptığı açıklamada Genel Kurul toplantısının 24 Temmuz'da toplanacağını bildirdi. Üç gün sürecek Genel Kurul toplantısına bin kadar delege katılacak.

TÖB-DER Genel Başkanı Cemil Çakır dün Genel Kurul toplantısı hakkında açıklama yaptıktan sonra, TÖB-DER'e karşı sürdürülen baskılar hakkında da şunları söyledi :

"Türkiye'nin çeşitli bölgelerinden gelen genel yönetim kurulu üyeleri, ülkemizdeki egemen ittifakın öğretmenlerimiz ve şubelerimiz üzerinde yoğunlaştırdığı faşist baskıları somut örnekleriyle anlatmışlardır. Özellikle Rize, Çanakkale ve Mardin valilerinin demokratik hak ve özgürlüklere karşı sürdürdükleri tutum ve davranışları dile getirildi.

ILGAZ'DA

(Baştarafı 1. de)

ra kadar gözaltına alınanların sayısı 35'i buldu. Bunlar arasında AP Çankırı Milletvekili Arif Tosyalıoğlu'nun oğlu da var.

Öte yandan ortak saldırılar sonunda ağır biçimde yaralanan Çankırı CHP Eski İl Başkanı Kerim Gündoğdu ile CHP Çankırı Gençlik Kolu Başkanı Remzi Küçükertan'ın tedavilerine hastanede devam ediliyor.

Savcılığın olaya el koymasından sonra saldırganların bazılarının çevre il ve ilçelere kaçtıkları bildiriliyor. Bu arada MHP Ilgaz İlçe Başkanı, ikinci başkanı ile MSP İlçe başkanı da savcılıkça gözaltına alınarak adliyeye sevkedildi. MHP üyesiyken askere giden ve izinli olarak geldiği Ilgaz'da taşlı sopalı saldırıda görev alan bir er, MHP'nin öğretmen kuruluşu olan Ülkü-Bir üyeleri, ve bazı MHP ilçe yöneticileri de yakalandılar.

Türk-Amerikan Savunma Anlaşması Meclise geldi

ANKARA-Türkiye ile Amerika Birleşik Devletleri arasında imzalanan Savunma İşbirliği Anlaşması, hükümet tarafından TBMM'ne sunuldu. Geçtiğimiz ay içersinde, Dışişleri Bakanı İhsan Sabri Çağlayangil ve ABD Dışişleri Bakanı Henry Kissinger tarafından imzalanan Savunma İşbirliği Anlaşması, onaylanmak üzere, dün Millet Meclisine sevkedildi.

Asiltürk

(Baştarafı 1. de,

yol açtığı da bir vakıadır. Bu sebeple idare ve zabıta olarak bizim, ateşli silâhların öğrencilerin eline nasıl geçtiği ve kimler tarafından sağlandığı hususları üzerinde hassasiyetle durmamız ve öğrencilerin gerek okul içinde ve gerek okul dışında silâh taşımalarını mutlaka önlememiz zaruridir."

"Devletimizi ve cumhuriyetimizi yıkmaya, milli birlik ve beraberliğimizi bölmeye matuf anarşik faaliyetler kesafet kazanmakta ve bu tür faaliyetlerin ne pahasına olursa olsun sürdürülmesine çalışılmaktadır. Bu faaliyetlerin önlenmesi ve tesirsiz hale getirilmesi için alınmış olan tedbirlerin daha da arttırılması ve bu tedbirlere hepimizin her müessese ve kuruluşun katılması gerekmektedir. Dernek kurma, bildiri yayınlama, toplantı ve gösteri yürüyüşleri yapma hürriyetlerini de kanuni sınırlarından ve amaçlarından saptırarak bu gibi olayların vasıtası haline getirme temayülleri yaygınlık kazanmaktadır."

MÜSTEHCEN NEŞRİYAT

İçişleri Bakanı, müstehcen neşriyat ve filmlere de değinmiş, bu tür yayın ve filmlerin gençlerimizin ahlâkî ve manevî değerlerini zaafa uğrattığını söyleyerek, kaçakçılık konusunda da titizlikle çalışılması gerektiğine işaret etti.

Ecevit'in İzmir'de konuşacağı doğrulanmadı

ANKARA-(Politika)- CHP Genel Başkanı Bülent Ecevit'in 9 Mayıs tarihinde İzmir' de konuşacağı konusundaki haberin doğru olmadığı öğrenildi.

Görüştüğümüz CHP'li yetkililer Genel Başkanın programında böyle bir konuşmanın yer almadığını ve haberin bir yanlışlık sonucu basına ulaştığını bildirdiler.

Veliler

(Baştarafı 1. de,

sordu. Komandolar ise velilere kendilerinin de okumak istediğini herkesin rahatça okula gelebileceklerini söylediler.

Veliler, komandolara öğrencilerle birlikte her gün okula geleceklerini, onlara bir şey olursa kendilerin çocuklarını koruyacaklarını söylediler.

Öte yandan, Anadolu Ajansının haberine göre öğrenci velileri ve parlamenterlerden oluşan bir heyet, Akademi Başkanı ile görüştü. Ancak görüşmeler sonunda bir anlaşmaya varılamadı ve Akademi yöneticileri Akademiyi bugün saat 14.00'e kadar kapatma kararı aldı.

ADMMA VE YO'DAKI FAŞİST İŞGAL KIRILDI

ADMMA ve YO öğrencileri dün sabah okula gelmeleriyle, komandoların işgalinin kırıldığını bildirdiler, öğrencilerin açıklaması özetle şöyle :

"Biz ADMMA ve YO öğrencileri 30 Mart'tan bu yana bir avuç faşist komandonun işgali altında bulunan ve bu silâhlı zorbaların eğitimi engelledikleri okulumuza bu sabah velilerle gittik. Sabah erken saatlerden aralarında eski Ülkü Ocakları başkanı ve pek çok devrimci öğrencinin katili olan Sami Bal'ın da bulunduğu 50-60 kişilik bir grup komando okulun giriş bölgelerini tutmalarına rağmen, kalabalık öğrenci kitlesinin, öğrenci ailelerinin ve bazı parlamenterlerle bir çok demokrat kişinin birliği ve kararlılığı karşısında hiçbir şey yapamadılar.

Sami Cvalıoğlu kardeşimizi katletmiş, pek çok arkadaşımızı yaralamış olan faşist komandoların Türkiye çapında giriştikleri saldırıların bir parçası olan okulumuzdaki işgal, kitlelerin büyük kararlılığı ve gücü karşısında kaldırılmış, okulun bir faşist karargâhı haline gelmesi böylece engellenmiştir.

Bundan böyle de, okulumuza ve öğrenci kitlesine karşı girişilecek faşist saldırıları göğüsleyeceğimizi tüm halkımıza duyururuz

BÜTÜN VELİLER BİRLEŞMEYE ÇAĞRILDI

Ankara'nın çeşitli yüksek okul ve fakültelerinde okuyan öğrencilerin velileri "Analar - Babalar Derneği"nin dün resmen kurdular. Kuruculardan Gönül Haksal, dün düzenlediği basın toplantısında bütün öğrenci velilerini birleşmeye çağırdı. Haksal, kurucular adına yaptığı konuşmada özetle şunları söyledi :

"Bütün halkımızı tehdit eden faşist saldırılar, evlâtlarımızın can güvenliğini ve eğitim özgürlüğünü ortadan kaldırdı. Her an çocuklarımızın ölüm haberini bekler duruma düştük. Biz analar, babalar ülkemizin geleceği için yetiştirdiğimiz evlâtlarımızın ardarda öldürülmesine artık seyirci kalamayız. Onlara kalkan hain eller, onlara sıkılacak kurşunlar, karşısında bizi bulacaklar"

SBF AÇILDI

Hakan Yurdakuler'in öldürülmesi olayından sonra tatil edilmiş olan Siyasal Bilgiler Fakültesi ile ona bağlı Basın Yayın Yüksek Okulunda dün sabah derslere başlandı.

DİYARBAKIR'DA DA VELİLER HAREKETE GEÇTİ

Öte yandan ANKA Ajansının haberine göre öğrenci velileri Öğretmen Lisesinde eğitim ve öğretimin sağlanması, okuldaki polislerin geri çekilişi konusunda dün Diyarbakır Valisi Nazım Kemal Deniz ve Emniyet Müdürü Recep Şeker'le görüştüler.

Ülser

TAŞ
Çetin Altan

Her güzelin bir kusuru vardır, demişler. Bahar da güzeldir ama bir kusuru vardır, ülser mevsimidir. Ülser ise insanın dışa açık pancurlarını bir bıkkınlık sustasının paslı gıcırtısıyla kapatıverir. Mide, üstünde kedi tırnaklarının gezindiği sirkeli katranlı pa - çavra yığınlarıyla dolup şişmiş gibidir. Sırttan kalbe kadar vuran tırmıklı ağrıların asitli yitikliğinde, kanadı yolunmuş karga yavrusu gibi bir köşeye büzülür, ağzında dolaştırdığın naneli alkalenlerden medet umarsın.

Faşizm tehlikesi ve yenilenmesi gereken yatak çarşaflarının bütçeye yapacağı zorlama, düşünce merdiveninin altına doğru inerler. Yükselen asidite ile düedenumda açılan nişler, bütün dünya sorunlarını unutturan bir gaddarlıkla, benliğine egemenlik bayrağını dikmişler, beynini tutsak almışlardır.

Yirmi yılı aşan deneylerinle bilirsin ki, önce kahveyi kesmek gerekir. Alkol ise çorba, makarna, püre yahut sütle bir altlık yapma kurnazlığına yönelsen bile, ülserin deliye döneceği akılsız bir meydan okumadır.

Hiç değilse bir süre kızartmalara, ekşili biberli şeylere paydos borusu çalmak ; sigarayı da, ünlü politikacıların gizli zinası gibi, kendine bile çaktırmadan içmek zorunluğu, iradenin mengenesini çalıştırmaya başlar.

Ve dayanırsın Bismuth'lu, magnesium'lu ilâçlara.. Dayanırsın alkalenlere...

Asiditenin artması sinir düzeniyle ilgilidir. Çok karmaşık olan metabolizmada bazı teklemeler olmaktadır. Bunu ister strezlere bağla, ister hiperparatroidin kalsiyom dengesindeki aksıyan rolüne...

Açılan yaralar ise mideyi besleyen kılcal damarların tıkanması ve nikotinin kan üstündeki etkisiyle ilgilidir.

Yara kazara büyük damarlardan birine raslarsa bir iç kanama ambulansla doğru ameliyat masasına götürür seni. Zamanında yetiştirip yetiştirememek ölüm oranını yüzde iki ile yüzde yüz arasında oynatır.

Tıptaki son çalışmalarla ülseri iyileştirme yolunda çeşitli metodlar geliştirilmiştir. Bunların bazıları henüz yaygın değildir. Sadece büyük merkezlerde uygulanmaktadır. Sonuçları da her zaman iddia edildiği kadar parlak olmamaktadır. Örneğin yaraları soğuk havayla dondurma tam bir başarıya erişememiştir. Bizde de hiç uygulanmamaktadır.

Ülserken iyileştiğini söyleyenler ise ya bir rontgen hatasına aldanmış gastritlilerdir, ya bazan üç dört yıl süren bir inaktiviteyi iyileşme zannedenlerdir. Ülser iyileşmez ve bir yerde kendini mutlaka gösterir çünkü..

Bazan aklım takılır, neden politik konulara bu kadar abanıldığı halde ülser, nefrit, diabet, sinozid, siroz gibi toplum yönetimi ölçüsünde insanları ilgilendirmekte olan konulara hiç ilgi gösterilmez diye..

Hemen tıbbın bir uzmanlık ve bir büyük eğitim işi olduğu söylenecektir.

Elhak doğrudur.

Peki ama politika konuları uzmanlık ve eğitim istemeyen konular mıdır?

İktisatla dolayısıyla istatistik ve matematikle uzaktan yakından ilgilenmeden, politik sorunlara doğru dürüst bir yaklaşım yapma olanağı ne kadar vardır?

Pazar günü Çemberlitaş'ın oralarda bir hayli dolaştım. Arnavut kaldırımından pis sokaklar, şerbetçiler, muhallebiciler, aşçı dükkânları ve zevksiz bir tabela panayırıyla çökük yüzlü, fıkara giyimli insanlar, üç beş avuç da turist gördüm.

Tunus, Libya ve Meşhed çarşıları da aynı külüstürlüğün damgasını taşırlar.

Asya'nın ortasından Afrika'nın Kuzey Batısına kadar uzanan eş değer ve eş görüntü bir şark cıbırlığı.. Marsilya'nın Cezayirli mahallelerine kadar sıçramış aynı hela kokusu, aynı tür kahve, aynı tür tatlıcı, aynı tür sakal ve aynı tür çökük yüz...

Bu ortak damganın demeline inmeyi kimse tam başaramıyor.

Belki yine Türkiye bir endüstri aşamasıyla kıracak bunu...

Şu sıralarda çağdışına dönük bir taşra patlamasının aşiret beyleri, çağdaşlığa dönük bir mantık yapısının özüyle çatışmada..

Ve hayvani protein eksikliğine kadar çeşitli nedenlerden oluşmuş toplumsal bir ülser henüz devam etmede...

Diyanet İşleri

(Baştarafı 1. de)

başkanı tarafından imzalanıp Resmi Gazete'de yayımlandığında yürürlüğe girecek.

KANUNUN GETİRDİKLERİ

Kanun yürürlüğe girdiğinde, bazı koşullarla 14 bin vekil imam-hatip asîl kadroya geçirilecek. Diyanet İşleri Başkanı, başkan yardımcıları ile Din İşleri Yüksek Kurulu üyelerinin atanmaların da yeni esaslar uygulanacak. Diyanet İşleri Başkanlığında bir "Hac İşleri Müdürlüğü" kurulacak. Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte mülhak vakıflara ait cami ve mescitlerde görev yapan cami görevlileri, Diyanet İşleri Başkanlığı kadrolarına atanacaklar. Belediyeler emrindeki kadrolarda bulunan cenaze imamları ve okuyucular da Diyanet İşleri Başkanlığı kadrolarına geçirilecekler. Asîl kadrolara geçirilecek vekil imam-hatiplerle cami görevlileri ve cenaze imam ve okuyucularının daha önceki hizmetleri öğrenim derecelerine göre kademe ilerlemesi ve derece yükselmesi suretiyle değerlendirilecek.

İKİNCİ KEZ "VETO"

Kanunun, Cumhurbaşkanının "Veto" ettiği şeklinde, bazı değişiklikler yapıldı. Bununla birlikte "kanunun Cumhurbaşkanı tarafından ikinci kez veto edilebileceği" bazı çevrelerce öne sürülüyor.

Bilindiği gibi, Cumhurbaşkanı, bazı orman suçları affını öngören kanunu ikinci kez "veto" ederek parlamentoya geri göndermişti. Millet Meclisi Başkanlığı, bu konuda Anayasa komisyonunun görüşünü istemiş, anayasa komisyonu, "cumhurbaşkanının bir kanunu ancak bir kez veto edebileceğini, ikinci kez geri göndermeye yetkili olamayacağı "şeklinde karara bağlamıştı. Bu kararını da Millet Meclisi Başkanlığına bir rapor halinde bildirmişti. Bu rapor, Millet Meclisi Genel Kurulunda kabul edilmişti. Bu kanun halen Cumhuriyet Senatosu Anayasa ve Adalet Komisyonu gündeminde bulunuyor.

CHP ANAYASA MAHKEMESİNE BAŞVURUYOR

CHP Cumhuriyet Senatosu Grup Başkanvekili Recai Kocaman, "Diyanet İşleri Başkanlığı kuruluş ve görevlerine ilişkin kanun tasarısının, Cumhuriyet Senatosunda görüşülmeden Millet Meclisinden geldiği şekliyle kesinleşmesi dolayısıyla, dün düzenlediği basın toplantısında, hükümeti "yasaya karşı hileyi, hakkın belirgin bir şekilde kötüye kullanılışını ve anarşiyi, Senatonun içine getirmekle" suçladı. Kocaman, bu arada kanunun iptalı için Anayasa Mahkemesine başvuracaklarını da açıkladı.

"Cumhurbaşkanı tarafından daha önce "veto" edilerek geri çevrilen tasarının Millet Meclisinden geldiği şekliyle kanunlaşması için hükümetin bu yola başvurduğunu ve " bu hileli davranışla kendi iradesini TBMM'ye egemen kıldığını "da sözlerine ekleyen CHP Cumhuriyet Senatosu Grup Başkanvekili Kocaman, daha sonra özetle şöyle konuştu:

"Siyasal parti gruplarının Anayasa ve içtüzüklerin öngördüğü olanaklardan yararlanarak Meclis çalışmalarını yavaşlatmaları ya da engellemeleri, olağan demokratik direniş biçimlerinden sayılabilir. Ancak hükümetlerin yasama meclislerinin çalışmalarına müdahale etmesi ve faaliyetlerini engellemesi, demokratik ülkelerde görülmüş şey değildir.

Hükümet C. Senatosunda sergilediği bu oyun ile Anayasa dışı eylemi, yasaya karşı hileyi, hakkın belirgin biçimde kötüye kullanılışını tek kelime ile anarşiyi, yüce senatonun içine getirmiştir.

Aslında, siyasete atıldığından beri "... bu Anayasa ile devlet yönetilemez..." inancını yayan her fırsattan yararlanarak bu inancını haklı gösterecek gerekçeler yaratmağa çaba gösteren bir liderin başkanı bulunduğu hükümetten başka bir davranış beklenemezdi....

Ne var ki Anayasa'yı hiçe sayan bir iktidar hırsıyla, bir yandan katil çetelere ve eşkiyanın başbuğuna kanat geren, öte yandan da dinsel devlet düzenini getirip Türk toplumunu çağdışı karanlıklara itmek isteyenlere tehlikeli bir umursamazlıkla göz yuman Demirel ve hükümeti, bu davranışla "kaçınılmaz son"una bir adım daha yaklaşmıştır.

C. Senatosu CHP grubu yasama meclislerini hükümeti engellemesiyle çalışamaz hale getirmek isteyen bu tutum ve davranışa karşı parlamento içindeki mücadelesini, bundan sonra da bilinçli ve etkin bir biçimde sürdürecek bu yasanın yürürlüğe girmesine ilişkin biçimsel koşullar oluştuktan sonra, Anayasa Mahkemesine başvurarak Anayasal düzenin yozlaştırılması çabalarını boşa çıkaracaktır"

dünü düşünürken pişmanlık duyuyorsanız, çocuğunuzu yarınlara daha iyi hazırlayın

GELİŞİM YAYINLARI
DÜNYAMIZ
çocuk ansiklopedisi

gelişim yayınları ve ingiliz macmillan yayınevinin ortak çabalarının ürünü.
ilk ve ortaokul ders programlarına ve öğretim sistemine bütünüyle uygun.
şemalar, haritalar, desenler ve grafiklerle izahlı
1. kalite kâğıda renkli ofset baskılı ve özel 5 ciltli

GELİŞİM YAYINLARI
safak sok. no:2 nisantaşı_ist.
DAĞITIM /GE-DA

okar yayınları ÇOCUK DİZİSİ
kemal bilbaşar
kurbağa çiftliği
Birinci Hamur Kâğıda Pırıl Pırıl Ofset Baskı
Renkli Resimli – 17.50 Lira.
VE YAKINDA
ÖZGÜR DOĞANLAR
DAĞITIM : OKAR YAYINLARI
Çatalçeşme Sok. 40 Cağaloğlu- İst.
GE–DA
Cağaloğlu-İstanbul

Nüfusu yılda 13 milyon artan Hindistan'da durum umutsuz

BOMBAY- Nüfusu halen 628 milyon olan ve yılda 13 milyon kadar da artan Hindistan'ın içinde bulunduğu çıkmazdan kurtulması, gün geçtikçe zorlaşıyor. Geçenlerde bazı eyaletlerde zorunlu kısırlaştırma önlemlerine başvurulduğuna dair haberler alınması, ülke yöneticilerinden hiç olmazsa bir kısmının çaresizlik içinde, halka ters gelecek ölçüde radikal kontrol yöntemlerine bile başvurmaya hazır olduklarını göstermekteydi.

Bu haberlere göre, Pencap eyaleti ana-babadan herhangi birinin iki veya üç çocuktan sonra kısırlaştırılmasını öngören bir yasa hazırlamakta, Maharaştra ise bunun benzeri bir doğum kontrol yasasına uymayanlara zorlayıcı hükümler getirmeye karar vermiş bulunmaktadır. 1984 yılında nüfus artışını sıfıra indirmeyi amaçladığını ilan eden Haryana eyaleti, devlet memurlarının iki çocuktan sonra kısırlaştırılmayı kabul etmedikleri takdirde işlerinden çıkarılmalarını öngören bir tasarı hazırlamaktadır. Federal hükümetin yönetimindeki Yeni Delhi'de ise iki çocuk sınırını aşan ailelere devlet memuriyeti kapısını kapadığı gibi, her türlü sosyal yardımı da kesecek bir yasa yürürlüktedir.

Ne var ki bu önlemlerin amaca ulaşıp ulaşmayacakları henüz belli değil. "International Herald Tribune"ün bir haberine göre, Hindistan'da özellikle kentlerin dışındaki doğumların bir çoğu kayde dilmemektedir.

Geçmişte benzeri önlemlere karşı halkın bazı kesimlerd büyük tepki göstermiş bulunmaktadır. Hindu liderleri, müslümanların dini gerekçeler ileri sürerek bu tür önlemlerden kaçınacaklarını, böylece nüfuslarını arttıracaklarını iddia etmektedirler. Oysa halen ülke nüfusunun yüzde 83'ünü Hinduların, buna karşılık sadece yüzde 11'ini müslümanların meydana getirdiği göz önünde tutulunca, bu savın pek akla yakın olmadığı görülmekte.

Öte yandan, yeni yeni uygulamaya konmaya çalışılan kısırlaştırma programlarının bir başarı olasılığı varsa, o da halkın bu tür doğum kontrol teknik-lerine pek yabancı olmamasındandır. "International Herald Tribune"a göre, Hintli çiftlerden halen şu veya bu şekilde doğum kontrolu uyguladıkları sanılan yüzde 15'inin dörtteüç kadarı kısırlaştırmaya başvurmaktadır. Köylere kadar giden "vasektomi arabaları" halkın bu konudaki eğitimine katkıda bulunduğu gibi, kısırlaştırmayı kabul edenlere verilen ufak tefek hediyeler sayesinde de iyi niyetini de kazanmış bulunmaktadır. Yalnız, gönüllü kısırlaştırma kampanyasının ülkenin nüfus sorununa çözüm olmaktan çok uzak kaldığı da görülmüştür.

Aile planlaması konusunda öncü devletlerden olan Hindistan, 1952'den beri bu yolla büyük bir başarı kazanmış değildir.

Son çözümlemede, ülkenin nüfus patlaması çıkmazından kurtulması, ekonomik kalkınma ve eğitim düzeyinin hızla yükselmesine bağlı kalmaktadır. Ne var ki, Hindistan gibi dev boyutlu bir ülkede kalkınma çabalarının hedefe ulaşması, kimi uzmanlara göre, büyük ölçüde nüfus artışının frenlenmesine bağlıdır. Bu kısır döngünün, uzun dönemde Bayan Gandi'nin önüne çıkacak en zorlu sorunlardan biri olacağı bu uzmanlarca belirtilmektedir. (Politika-Dış Haberler)

İndira Gandi, sıkıyönetimden sonra ilân ettiği 20-maddelik programda, "kent topraklarının sosyalizasyonu"ndan, "kumaş sıkıntısının giderileceği"ne kadar çeşitli vaadler yapıyordu. Ancak şimdiye kadar soruna çözüm getirmiş değil. (Resimde bir propaganda afişi)

İndira Gandi'nin siyasal geleceğini toprak reformu uygulaması belirliyecek

BAZİDPUR-(HİNDİSTAN)- Hindistan'ın nüfus çıkmazının yanısıra ana sorunlarından biri olan toprak reformunun taşıdığı önem, Kalküta'nın 300 mil kadar Kuzeybatısındaki küçük bir köyde bütün boyutlarıyla görülüyor.

"The New York Times" muhabirinin ziyaret ettiği bu köyde ırgat olan çalışan bir köylü günde 36 sent kadar kazanıyor (5 TL). Oysa yasal asgari ücret bir öğün yemek ilavesiyle günde 60 sente çıkarılmış bulunmakta. Köyün ağası Mohammed Raza ise bu kadar ücret ödeyemeyeceğini söylemekte. Yörede başkaları da bu ücreti vermediğinden, köylülerin ne veriyorsa almaktan başka çareleri kalmıyor.

Ganj nehrinin yakınında olan bu topraklar yağmur rejimi elverişli olduğu zaman hayli verimli, İyi sulanmış, 60-65 dönüm kadar arazisi olan Muhammed Raza, Bazidpur'un 500 kadar nüfusunun içinde en zenginlerinden sayılıyor.

Ne var ki, Bayan Gandi'nin geçen yaz başında sıkıyönetim ilanının ardından açıkladığı ekonomik reform planına göre, sulak arazide azami toprak sınırı 40 dönümü geçmemesi gerekli. Raza, hükümetin bu kez de toprak reformunu uygulamayı başaramayacağını sanıyor. "Uygulansa da oğullarıma biraz toprak verip yakayı sıyırırım" diyor.

Kırsal kesimde tefeciliğin kaldırılmasını, asgari ücretlerin uygulanmasını, angaryanın sona erdirilmesini, sulama tesislerinin iyileştirilmesini ve nihayet toprak dağıtımını öngören reform programı, Gandi'nin muhaliflerine göre sözde kalmaya mahkûm. Hükümet yetkilileri ise bu kez işi sıkı tutacaklarını söylüyorlar.

Muhakkak olan, Bayan Gandi'nin siyasal geleceğinin günde 36 sentle yaşayan milyonlarca Hint köylüsünün hayat düzeyini ne ölçüde yükseltebileceğine bağlı olduğu. 1971 yılında yapılan bir araştırmaya göre, sadece Bihar eyaletinde çiftçilerin yüzde 17'si toprakların üçte ikisini elde tutmakta; çiftçilerin yüzde 15'i ise birer ikişer dönüm topraktan başka mülke sahip değil.

Ülkenin 628 milyonluk nüfusunun dörtte üçü ise çoğunluk bu koşullardaki köylerde yaşamaktalar.

(Politika-Dış Haberler)

Atina mektubu

■ Ahmet Candan

Katerina'nın babası

Katerina'nın babası ile dün gece tanıştık. Seksen yaşına geçen hafta girmiş. Doğumu İzmir. Türkiye'den 1922 yılında ayrılmış. Ve bir daha Türkiye'ye gitme olanağı bulamamış. Ama öyle güzel bir Türkçe konuşuyor ki, inanması güç. Anılarından söz ederken, "memlekette iken" diyor. Onun için İzmir uzak bir anı, ama hâlâ memleketi. Karısı ile de orada tanışıp evlenmiş. Onun Türkçesi daha zayıf, ve daha utangaç. Yine de bu, sizinle konuşurken gözlerinin içiyle gülmesine engel değil.

Katerina'nın babası, Osmanlı toprağında dört yıl da askerlik yapmış, tatlı tatlı anlatıyor. "Bize tüfek vermediler. Neden, bilirsin" diyor. O zamanlar Söke dağlarında kömür madenleri varmış ve buralarda mahkûmlar çalışırmış. Ve onu öteki arkadaşları ile birlikte bu mahkûmların kömür çıkarma çalışmalarına gözcü olarak koymuşlar; ve orada dört yıl geçirmiş. Buradan çıkan kömürün gemilerde kullanıldığını da belirtiyor ve cephe gerisinde yaptığı Osmanlı askerliği döneminden pek de öyle acılı söz etmiyor.

Bir gün iki arkadaşı ile birlikte bir gençler toplantısına davetli imişler, Katerina'nın babası 18-19 yaşında iken. Arkadaşlarından birisi mandolin çalarmış, ve o gece onu burada çalmaya oturtmuşlar. Toplantıda bu üçünden başka 10-12 kadar da genç kız varmış. Utanarak hatırlıyor, dans bilmezmiş, ama kızlar öyle zorlamışlar, öyle zorlamışlar ki sabaha kadar dans etmiş, "biraz içki" cesaret vermiş tabii...

Babası ile, Katerina'nın isim gününde tanıştık. Katerina bizi tanıdıktan sonra, baba toprağının dilini öğrenmeye karar verdi. Şimdi bir sürü konuda derdini, biraz da öteki dillere başvurarak anlatabiliyor. Ve babası bizimle konuşurken Katerina' nın yanlışlarını düzeltiyor.

Önümüzdeki hafta, olmazsa daha sonraki hafta babasını evinde ziyarete gideceğiz Katerina ile birlikte...

●

Yorgo ise kimya mühendisi ve profesör. Şu anda yiyecek endüstrisi konusu üzerinde çalışıyor. Öğrenimini Almanya' da yapmış. Eğitim görmüş her Yunanlı gibi, birkaç dil biliyor. Dünyayı izliyor, sorunları, konuları biliyor ve beyaz şarabı, gülmeyi, balık yemeyi, Theodorakis'i Aya Sofya'yı seviyor. İki yıl kadar önce gitmişler Türkiye'ye. O zaman 13 yaşındaki oğlu ile Aya Sofya'yı gezerken oğlu "şu surlarda gedik açılmasaydı ne iyi olurdu" demiş. Yorgo oğluna, İstanbul'un, surlardaki açılan delik yüzünden değil, tarihsel bir dinamiğin gereği olarak düştüğünü anlatmış ve demiş ki, "tarih kendi içinde kaçınılmaz sonuçlar getiren zorunlu bir kaderdir" Bilmem Yorgo'ya katılır mısınız?

Biz katıldık. Yorgo çalışma dalı ile ilgili olmasa da amatör olarak tarihe ilgi duyuyor. Ve ona göre, ancak geleceğe ışık tuttuğu ölçüde önemli ve övgüye değerdir. Yorgo, tarih açısından gerçekçi olduğunu söylüyor, Türklerle Yunanlıların ortak tarihlerinin başlanışının kimsece saptanamayacağı görüşünde... "Bin yıl belki de" diyor "birlikte yaşadığımız."

Halkın halka düşman olması diye bir olgunun kendiliğinden ortaya çıkamayacağı, konusunda birbirimize katabileceğimiz bir şey yok. Olayları tarihsel bir dinamik içinde gerçek boyutlarına oturtabilen her kişi gibi, o da, iki ulus arasındaki anlaşmazlıkların kökenini, iki halkın çıkarının çatışmasından çok, bölgede çıkar bekleyen dış güçlerin yönetimleri yönlendirmesine bağlıyor. Yanılıyor mu dersiniz...

●

Niko avukat, İdari davalar alıyor. Danıştay'ın Yunanistan'daki işleyişi üzerinde konuştuk. Niko, balığa çıkmayı çok seviyor. Ancak yirmibeş yıllık avukatlık hayatında yapabildiği tek izin evlendiği zaman ve o da bir hafta. Onun dışında hep çalışmak zorunda... "İlk onbeş yılımı kendimi çevreme alıştırmakla geçirdim, ancak son on yılda isim yaptımsa yaptım" diyor. Şimdi de para kazanmak zamanı imiş. Bu yüzden o hiçbir "Yunanlıyım" diyenin fedakârlık yapamadığı siestasını bile ofisinde geçiriyor.

Zaman oluyor ki Niko, günde 11 davaya giriyor. Danıştay kararlarının geçerliği üzerinde konuşuyoruz. Son bir yılın uygulamasına göre, döneminde, Danıştay'ın yalnız maaş ve benzeri konularda sınırlı bir yetkisi söz konusu imiş. Yanılıp da Danıştay yetkisini aşıp, gerçekten kuruluş amacına yönelik kararlar almaya kalkarsa, bu karar alındığı ile kalırmış. "Ama" diyor Niko, "Tanrı'ya şükür, hukuksuzluk dönemi demokrasi ile birlikte geride kaldı." Niko belki bu demokrasinin de giderek zaman içinde daha tutarlı bir konum alabileceğini ummakta; "yalnız" diyor, "artık bizi rahatsız etmesinler, kendi kendimize, mutlu olmamıza izin versinler, kimseden başka istediğimiz yok."

●

Kimle konuşursanız konuşun, Niko, Yorgo, Yani... Hepsinin üzüldükleri bir konu Türk-Yunan ilişkileri... "Bu silahlanma ne olacak" diye kederleniyorlar. Yorgo'ya göre "bu silahlanma yarışı böylece sürüp gittikçe iki taraf kimde daha çok silah olduğunu kesinlikle bilemeyecek ve yarış hiç durmayacak, oysa daha güvenli bir yol, silahlanma sürecini tersine çevirmektir."

Bu Yorgo'nun görüşü, ve bunlar benim sokakta rasladığım insanlar kadar raslantılar sonucu tanıdığım Yunanlılardan kesitler.

Yunanlıyı tanıyor muyuz dersiniz?

Hugo Banzer, Bolivya'nın en uzun süre iktidarda kalan lideri oldu

LA PAZ-Dört buçuk yıldır Bolivya'da iktidarı elde tutan General Hugo Banzer bu ülkenin çağdaş tarihinde en uzun süre hükümet etmiş olan lider oluyor.

Tarihçilerin tahminlerine göre, Bolivya 151 yıl kadar önce İspanya'dan bağımsızlığını kazandığından bu yana 160 ile 180 arası ayaklanmaya sahne olmuş bulunmakta. Başkan Banzer'in ise askeri bir liderden beklenmeyecek bazı nitelikleri sayesinde şimdiye kadar herhangi bir kompolya veya açık isyana hedef olmaktan kurtulduğu ileri sürülüyor.

1971 Ağustosunda iktidarı eline geçiren General'in Bolivya'da hayli istikrarlı bir ortam yarattığı ileri sürülüyor. "Los Angeles Times" muhabirinin bildirdiğine göre, ülkenin hayli bol olan kaynaklarından yararlanan Banzer hükümeti, şimdiye kadar 800 milyon doları aşkın kalkınma kredisi almayı başarmış bulunuyor. Bu 1942 ile 1970 yılları arasında alınan toplam yardımdan daha büyük bir miktar.

Bolivya'nın bugünkü durumu, 1952 yılında başlayan ve ülke tarihinin en önemli devrimi olarak nitelendirilen Ulusal Devrimci Hareketin yerleştiğini gösteriyor.

GENİŞ TABANLI İLK PARTİ

Bolivya'nın geniş tabanlı ilk partisi olan Ulusal Devrimci Hareket 1952 yılında ülkenin en önemli kaynağı olan kalay madenlerinin devletleştirilmesine kadar varan bir ayaklanma başlatmıştı. Bu arada tarım reformu da yapılarak büyük toprakların bir çoğu dağıtılmıştı. Milyonlarca yerli ve melezeyurttaşlık hakkı ilk kez tanınmıştı.

On iki yıl sonra devrim hâlâ yerine oturmamış, iktidardaki Hareket partisi yozlaşmıştı. 1964'de Hava General Barrientos'un parti lideri Victor Paz-Entenssoro'yu devirmesine neden de bu oldu.

Barrientos'un istikrarı kurma çabaları Che Guevera' nın gerilla faaliyetleri ile engellendi. Barrientos da 1969 da öldü.

"HELİKOPTER KAZASI"

İktidar kavgaları ile geçen 28 aylık bir süreden sonra Banzer dönemi başladı. Banzer'in seleflerinin sekizi suikastlerde ölmüş, 1825 yılından beri yılda ortalama bir başkan değişmişti. Barrientos da bir "helikopter" kazasında" ölmüştü.

"Los Angeles Times" muhabiri Banzer'in hayatı boyunca büyük riskleri atlatmış, olduğunu hatırlatıyor. Devrimci Hareket 1952 de iktidarı ele aldığında genç bir subay olan Banzer, bu hareket tarafından dağıtılan ordunun içinde silahı elinde bırakılan bir avuç kişiden biriydi. (Politika-Dış Haberler)

ZAYİ : İst. Üniversitesi Edebiyat Fakültesinden aldığım DEVAM KARNESİ'ni kaybettim. Hükümsüzdür. Erkan Kaya.

cem yayınevi
HİLMİ YAVUZ
bedreddin üzerine şiirler
10 Lira
2. basım
Genel Dağıtım: CEMMAY
Bâbıâli Cad. 19 Cağaloğlu
İSTANBUL

Amerika'da kendi içine çekilme eğilimi giderek güçleniyor

NEW YORK- "The New York Times" ve "International Herald Tribune" gazetelerinin ünlü yazarlarından James Reston, Henry Kissinger'in Afrika yolculuğu öncesi yaptığı bir konuşmaya değindiği son yorumunda şunları belirtiyor "Kissinger son zamanlarda âdet edindiği üzere, Afrika gezisine çıkmadan önce Sovyetler Birliği'ne bir kez daha uyarıda bulundu ve Moskova'nın silahlı girişimleri karşısında Amerika'nın hareketsiz kalmayacağını belirtti. Kissinger'in bu sözlerinin Ruslardan çok, başkanlık seçim kampanyasını izleyenleri etkilediği rahatlıkla iddia edilebilir."

James Reston'a göre, Kissinger Amerika'nın Sovyetler'e karşı iki yönlü bir politika izlemesini istemekte. Bunlardan birincisi, Sovyetler'in uluslararası planda girişebilecekleri silahlı serüvenlere karşı Amerika'nın kararlı bir tutumla karşı çıkmasını sağlamak. İkincisi ise, Amerika'nın daha barışçı bir dünya için Sovyetlerle işbirliği yapmasına çalışmak.

AMERİKA KARARLI MI ?

Ünlü Amerikalı yorumcu Reston, konuya ilişkin görüşlerini şöyle özetliyor: "Gerçek olan şey şu ki, bugün Amerika'da kendi kabuğuna çekilme ve dış dünyada olup bitenlere karışmama eğilimi çok güçlenmiş durumda. Portekiz'de, İtalya'da ve Angola'daki olaylarda Amerika'nın tutumu, bu eğilimin varlığını açık biçimde göstermiş ve ünlü Truman Doktrininin sona erdiğini ortaya koymuştu.

"Bugün önemli olan konu şudur: Amerika, Kissinger'in belirttiği gibi, Sovyetler' in girişimlerine karşı koyma hususunda gerçekten kararlı mıdır ? Buna kesinlikle olumlu bir cevap verilemez. Özellikle aydınlar, Amerika'nın kendi kabuğuna çekilmesini ve uluslararası planda daha az rol oynamasını istemektedirler.

"Başkan Yardımcısı Nelson Rockefeller son yaptığı dış geziden dönüşte çok karamsar olduğunu söylemiş ve Amerika'nın yabancı dostlarının, Washington'un niyetleri konusunda kuşkular beslemekte olduklarını Başkan Ford'a bildirmişti."

James Reston, seçim kampanyası sonuçlanmadan ve Amerika yeni bir yönetime kavuşmadan, bu soruların cevaplarının açık şekilde verilemeyeceğini de belirtmekte şunları yazmakta: "Seçim kampanyasının tamamlanmasına kadar olan dönemde ise, Amerika'nın müttefikleri kaygı içinde beklemeğe devam edecekler. Geçmişte bu ülkelerden bir çoğunun liderleri, örneğin CİA'nın faaliyetlerine karşı çıkıyor, bu faaliyetler yüzünden güvenliklerinin tehlikeye girdiğini iddia ediyorlardı. Bugün bu ülkelerde değişik bir hava esmekte ve bunlar Amerika'nın tekrar liderlik rolü oynamasını istemektedirler. Amerika'nın buna kararlı olup olmadığı yeni yönetimin iş başına geçmesiyle anlaşılacaktır."

(Politika - Dış Haberler)

İLAN

Y.S.E. Genel Müdürlüğü Kastamonu

Y.S.E. 16 Bölge Müdürlüğünden

SIRA NO - İŞİN ADI	KEŞİF BEDELİ	GEÇİCİ TEMİNATI	MÜRACAATI SON GÜNÜ	EKSİLTMENİN TARİH	GÜN	SAAT
1. Kastamonu-Merkez-Evciler-Civciler-Geyikli, Kastamonu-İhsangazi-Sünlük-Bozarmut Ky. Stabilize kaplama.	1349460.-TL	54234-TL.	10/5/1976	12/5/1976	Çarşamba	15.30
2- Kastamonu-Azdavay, Pınarbaşı-Ilıca-Muratbaşı, Kastamonu-Bozkurt-İlişi, Günvakti, Kastamonu Cide -İlyasköyü-Maltacı köyü, Kastamonu, Devrokani-Ulamış Ky. Stabilize kaplama.	1210805-TL.	50074-TL.	10/5/1976	13/5/1976	Perşembe	15.30
3- Kastamonu-Taşköprü-Yavuçkuyucağı-Kastamonu Tosya-Gökomuz-Ky. Stabilize kaplama.	1101256-TL.	46788-TL.	10/5/1976	14/5/1976	Cuma	15.30

Yukarıda gösterilen köyyollarına stabilize malzeme temini nakli ve figüre işleri 2490 sayılı kanunun 31 inci maddesine göre kapalı zarf usulü ile eksiltmeye çıkarılmıştır.

Eksiltme hizalarında yazılı tarih gün ve saatte Y.S.E. 16 Bölge Müdürlüğünde eksiltme komisyonu marifetiğle yapılacaktır. Şartname ve diğer evraklar Y.S.E. Genel Müdürlüğü Köy Yolları Daire Başkanlığında, 16 Bölge Müdürlüğünde, Zonguldak İl Müdürlüğünde görülebilir.

İsteklilerin eksiltmeye girebilmeleri için:

a) 1976 ticaret ve sanayi odası belgesi Şirket ise şirket sirküleleri ve faaliyet belgesinin ibrazı ile yukarıda hizasında yazılı geçici teminatı Kastamonu Defterdarlık Muhasebe Müdürlüğüne yatırılarak makbuz almaları Banka teminat mektubu verildiği takdirde kanuni şekilde hazırlanmış bnka teminat mektubu vermeleri.

b) En geç müracaatın son günü mesai saati sonuna kadar her iş için ayrı ayrı dilekçe ile Y.S.E. 16 Bölge Müdürlüğüne müracaat etmeleri ve dilekçelerine işlerin keşif bedelleri kadar cins ve öneminde bir iş yaptıklarına dair tasdikli iş bitirme belgesi veya enaz bayındırlık Bakanlığından alınmış (C) gurubu müteahhitlik karnesi Taahhüt bildirisi Makine ve Techizat beyannamelerini dilekçelerine ekliyerek iştirak belgesi almaları lazımdır.

c) İsteklilerin eksiltme şartnamesine göre hazırlıyacakları teklif mektuplarını ihale saatından bir saat öncesine kadar makbuz mukabilinde komisyon başkanlığına vermeleri gerekmektedir.

d) Postadaki gecikmeler telgraf ile müracaatlar kabul edilmez. İlan olunur.

Basın:15117-863

Kilis Kız Öğretmen Lisesi Müdürlüğünden

Grup	Cinsi	Muhammen Bedel Lira Krş.	Muvakkat teminat Lira Krş.	Şekli	Eksiltmenin Tarihi	Saatı
1	Francala	384.000-	19.110.-	Kapalı Zarf	3.5.1976	11.00
2	Kemikli Koyun ve Kuzu Eti	442.500.-	21.450.-	"	"	11.00
3	22 Kalem Erzak	494.750.-	23.540.-	"	"	11.00
4	30 Kalem Sebze meyve yoğurt ve yumurta	339.250.-	17.320.-	"	"	11.00

Okulumuzun 1976 mali yılı ihtiyacı olan yukarıda cins, muhammen bedel, muvakkat teminat, eksiltmenin şekli, tarih ve saatı belirtilen maddeler gruplar halinde eksiltmeye konulmuştur.

Eksiltmelerde 2490 sayılı kanunun 32.nci maddesine uygun olarak hazırlayacakları zarfları eksiltme saatından 1 saat evvel makbuz karşılığında Komisyon Başkanlığına verilmiş olması şarttır.

İstekliler her grup için bir teklif verecek bir grubun herhangi bir kalemi için yapılan teklifler kabul edilmiyecektir.

Şartnameler her gün mesai saatleri içinde Okul Müdürlüğünde görülebilir.

Postadaki vaki gecikmeler nazara alınmaz.

İhale Okulda toplanacak Komisyonca yapılacaktır.

Basın:15017-836

EKONOMİ ÇALIŞMA

Döviz darlığı nedeniyle kâğıt ithal edilemiyor
Pek yakında piyasada kâğıt darlığı başgösterecek

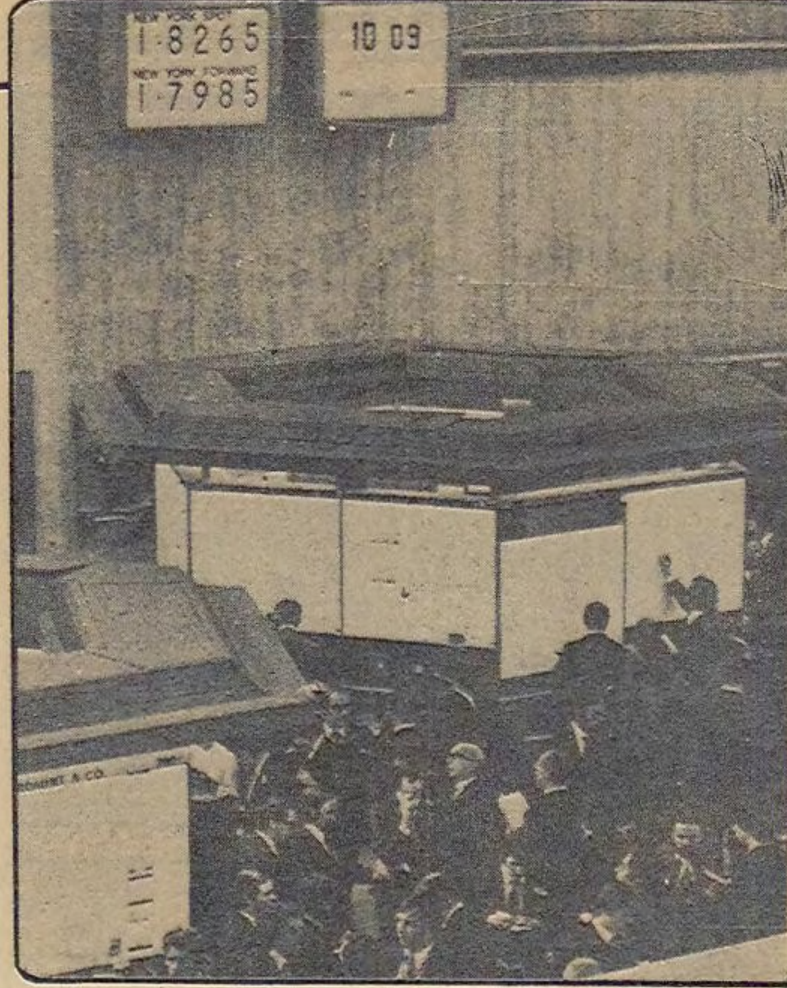
Döviz darlığı yüzünden kağıt ithal edilemiyor. Aynı nedenle kağıdın hammaddesi olan selülozun da yurda getirilemediği ve pek yakında okul defterinden ambalaj kâğıdına kadar pek çok malda piyasa darlığı başgöstereceği bildirildi. Dalaman Kâğıt Fabrikasında ise, elde selüloz kalmadığı için üretim durmak üzere.

Öğrenildiğine göre, Merkez Bankası, döviz darlığı nedeniyle, selüloz ve kağıt ithalı için akreditif açmamakta. Her iki mal için de, yapılan dış bağlantıların bir kısmı iptal edildi. Bu arada selüloz fiyatlarının dış borsalarda kısa süre içinde yüzde 40 oranında arttığını belirten ilgililer, bu durumda, bir kısım dış bağlantıların da ihracatçı firmalar tarafından iptal edilebileceği görüşündeler.

İlgililerden alınan bilgilere göre, Dalaman Kağıt Fabrikasının ihtiyacı olan 30 bin tona yakın selülozun 21 bin tonunun iki ithalatçı firma tarafından, gerisinin ise SEKA tarafından ithalı planlandı. SEKA nın doğrudan ithal edeceği küçük partiler halindeki selülozun bir kısmının bağlantıları akreditif açılamaması nedeniyle iptal edildi. Öteki firmaların Portekiz ve ABD'den ithal edecekleri selülozun ABD' den alınacak 5 bin tonluk kısmının bağlantısı da iptal edildi. Portekiz'den alınacak 16 bin ton selülozun 4 bin tonu ithal edilebildi, 4 bin tonu için yapılan bağlantı ise iptal edildi. Geri kalan 8 bin tonluk bölümünün 4 bin tonu için de yapılan bağlantının Portekiz'deki ihracatçı firma tarafından dünya fiyatlarındaki yükselme neden gösterilerek iptal edilebileceği söylenmekte. Bu durumda, Türkiye'nin toplam selüloz ithal talebinin ancak üçte birinin karşılanabileceği ve Dalaman Fabrikasının üretiminin yakında durabileceği belirtiliyor.

Öte yandan gene Merkez Bankası tarafından akreditif açılamaması nedeniyle, Romanya'dan yapılacak 24 bin ton -luk gazete kağıdı ithalinin de bugüne kadar sadece 2 bin 500 tonu gerçekleşebildi. Selüloz fiyatlarına bağlı olarak kağıt fiyatlarının da yükselmekte olduğunu belirten ilgililer, bu ithalat için gerekli dövizin zamanında temin edilememesi halinde, Romanya'nın eski fiyatlar üzerinden yapılanbağ lar üzerinden yapılan bağlantıyı iptal edebileceğini 5 bin tonluk bir partinin bağlantısının iptali için harekete geçtiğini belirtiyorlar.

(ANKA)

Sterlinin değer kaybı giderek hız kazanıyor

LONDRA-İngiliz parası sterlinin serbest piyasada diğer paralar karşısında değer kaybetmesi, yabancı paralar alıp satan spekülatörlerin de işe girmesiyle daha da hızlandı. Geçen hafta borsanın kapanışında sterlinin dolar karşısındaki değeri 1.8235'e kadar düştü. Üç ay öncesine kadar sterlin 2 dolardan daha yüksek bir fiyatla alınıp satılıyordu.
Resimde, geçen cuma günü saat 10.09'da Londra Borsası görülüyor; elektronik cihazlar, New-York Borsasında sterlinin o günkü fiyatı ile üç ay sonrası için yapılan "bağlantı" fiyatını gösteriyor.

Dağıtılan 290 bin ton demirin 2/3'ü karaborsacıların elinde

Türkiye Demir Çelik İşletmelerince son üç buçuk ay içinde piyasaya satılan 290 bin ton demirlerin ancak üçte birinin gerçek ihtiyaç sahiplerinin eline geçtiği, geri kalanının ise fiyat artışlarından dolayı kazanç sağlamayı uman istifçilerin elinde olduğu açıklandı. Sanayicileri ve tüccarların bir süredir tekrarladıkları isteklerinin kabul edildiği ve bu kişilere dağıtılacak demir miktarlarının artırıldığı bildiriliyor.

Türkiye Demir-Çelik İşletmeleri Genel Müdürü Rusen Gezici'nin verdiği bilgiye göre, sanayicilerin aylık ihtiyaçları iki katına çıkartılacak, demir tüccarlarına da ayda 50 tora kadar demir verilebilecek.

Ayrıca, ihtiyaç sahiplerine, depolardan verilen 10 ton demir miktarı da 20 tona çıkartılacak.

Genel Müdür Gezici, sanayicilerle yatırım yapan kuruluşların kaygı duymalarının gereksiz olduğunu belirterek, halen 340 bin ton demir stoku bulunduğunu söyledi, stok demirlerden 300 bin tonunun yuvarlak demir olduğunu ve 1976 yılı içinde de 400 bin ton mamul demir üretileceğini sözlerine ekledi.

İthali öngörülen kütük demir hakkında da bilgi veren Genel Müdür, Rusya ve Hindistan ile yaklaşık 115 bin tonluk bağlantı yapıldığını, en az 20 bin tonluk kütük demir bağlantısı için de ihaleye girileceğini açıkladı. Son üç-buçuk ay içinde satılan 290 bin ton işlenmiş demirin ancak yüzde 30'unun gerçek ihtiyaç sahiplerinin eline geçtiğinin tahmin edildiğini de belirtti.

(THA)

Araplar Türk patateslerini Avrupa'ya satıp kâr sağlıyor

ANKARA-Türkiye Yaş Sebze ve Meyve Komisyoncuları Federasyonunun Ankara'da düzenlediği toplantıda, Arap ülkelerinin Türk patateslerini Avrupa'ya satıp milyonlarca mark kazanç sağladıkları öne sürüldü ve Türkive'de bu alanda uygulanan politika eleştirildi. Federasyon Yönetim Kurulu Başkanı Muzaffer Toktürk, toplantıda yaptığı konuşmada, şunları söyledi:

"-Türkiye'de gerekli teşkilatlanma henüz yapılamadığı için başta İran olmak üzere, Arap ülkeleri tacirleri, yurdumuzdan kilosu 3 ila 5 lira arasında aldıkları patatesi özel ambalajlar içinde, standart olarak ve kendi patentlerini kullanmak suretiyle pazarlamışlar, bizim sırtımızdan milyonlarca mark kazanmışlardır. Türkiye'de bu alanda gerekli ilgi gösterilmiş olsaydı, her yıl en az 8-10 milyar lira döviz geliri sağlanırdı. Sabit yatırımsız, dövize ihtiyaç duyulmayan bir sistemle çalışıldığı takdirde, memleketimizde en az 20 bin kişiye yeni iş sahası açılabilecek ve yurdumuza çok lüzumlu olan döviz, dış pazarlardan sağlanabilecektir."

Toplantıda konuşmacılar belediyelerin hallere gereken önemi vermediğini öne sürdüler ve hal dışı kaçak yaş sebze-meyve satışlarından yakındılar. Komisyoncular, hal dışı satışlar nedeniyle hallerde sebze-meyvenin azaldığını, fiyat artışları meydanageldiğini bu durumun hem tüketici, hem de kendileri açısından önemli zararlar doğurduğunu söylediler.

(ANKA)

Yaş çay alım kampanyası başlıyor

TRABZON-Son hazırlıkları tamamlanan 1976 yılı yaş çay kampanyası, 30 nisanda Rize'de açılacak. Alınan bilgiye göre, geçen yıl 21 nisanda açılan çay kampanyasının bu yıl geç açılması, kötü hava şartlarından ileri gelmekte.

30 Nisan'da açılacak olan kampanya'dan sonra çay alımlarının en erken 15 mayıs, işçi alımlarının ise mayıs ayınınilk haftasından itibaren başlaması bekleniyor.

ÇAY-KUR Genel Müdürlüğü ilgilileri geçen yıl 3 bin ton olan çay fabrikaları günlük işleme kapasitesinin bu yıl 3 bin 500 ton'a çıkarıldığını belirterek, Kemalpaşa ve Kalecik çay fabrikalarının ise tam olarak devreye gireceğini ifade ettiler ve çay fabrikalarının 15 nisandan beri işlemeye hazır vaziyette beklediğini söylediler.

(THA)

Sendika haberleri

YERALTI MADEN-İŞ YENİÇELTEK'TE GREV KARARI ALDI

Uzun süredir devam eden toplu sözleşme görüşmelerinin başarısızlıkla sonuçlanması üzerine Yeraltı Maden-İş Sendikası, 980 işçi adına Yeni Çeltek İş yerinde grev kararı aldı.

Görüşmelerin, işveren tarafından hiçbir gerekçe gösterilmeden kesildiğini belirten sendika başkanı, grevi sonuna kadar götüreceklerini söyledi ve "mücadelemiz, maden iş kolundaki sömürücü, soyguncu zihniyeti daha bir açıklığa çıkartacak ve bütün maden işçilerinin mücadelesini hızlandıracaktır" dedi.

•

ÇAYIROVA CAM FABRİKASINDA UYUŞMAZLIK

Çayırova Cam Sanayii ile DISK'e bağlı Hürcam-İş Sendikası arasında bir süredir devam eden toplu sözleşme görüşmelerinde anlaşma sağlanamadı ve uyuşmazlığa gidildi. Cam fabrikasındaki işçilerin, anlaşma sağlanıncaya kadar, üretimi düşürme biçiminde yürüttükleri direnişi sürdürecekleri belirtiliyor.

•

AFŞİN TEK'DA TOPLU SÖZLEŞME İMZALANDI

DİSK'e bağlı Tek-İş Sendikası, Afşin Tesis Grup Müdürlüğü işyerinde, Türkiye Elektrik Kurumu ile toplu sözleşme imzaladı ve işçi yevmiyelerine beş ay içinde üç kademede 50, 54 ve 57 liralık zamlar alındı. Tek-İş Genel Sekreteri Ziya Yücesan, toplu sözleşmenin imzalanmasından sonra bir demeç vererek, "Taksitle yaşayıp borçla ölenlere, kumara bir gecede yüz bin lira yatıranların bu ticareti çok [illegible] gerekir." dedi.

İşçi dövizlerini arttırmak için tedbirler önerildi

Türkiye Odalar Birliğinin, 4. Beş Yıllık Kalkınma Planı stratejisi ile ilgili önerilerini kapsayan raporunda, işçi dövizlerinin artırılması için çeşitli tedbirlerin alınması gerektiği belirtildi.

Raporda işçi döviz gelirlerini arttırıcı tedbirler konusunda şu görüşlere yer verildi:

"İşçi döviz gelirleri, gerçekçi kur politikası, gerçekçi kur ayarlamaları yanında AET ile yapılan müzakerelerde bu konuda ek hakların elde edilmesi, Ortadoğu ülkelerine işçi ihracatı imkânlarının geliştirilmesi suretiyle arttırılabilir. Ayrıca işçilerimizin bulundukları yabancı ülkelerde, özellikle Almanya'da bankalardaki tasarruf ve mevduatlarının büyük ölçüde ülkemize akması için gerekli tedbirler de alınmalıdır.

-Dışarıda çalışanları yatırım malları bedelsiz ithalâtı için tanınan imkân ve kolaylıkların arttırılması,

-İşçi ve Sanayi Bankası yoluyla işçilerin ortak olduğu şirketin teşviki ve işçilerin dışardaki tasarruflarının bu şirketlerin yatırımlarına yöneltilmesi,

-Dış ülkelerde milli bankalarımızın veya muhabirlerinin yabancı döviz üzerinden mevduat kabul etmesi, bu mevduat karşılığında ithal kredisi açmak imkânlarının sağlanması gibi tedbirler düşünülmelidir"

KISA KISA

■ SANAYİCİ ve işadamlarından oluşan bir Avusturya heyeti 2-8 mayıs tarihleri arasında Türkiye'ye gelerek incelemelerde bulunacak. Avusturya heyeti, İstanbul' da düzenlenecek bir sanayi seminerine de katılacak.

■ TÜKETİM mallarını kapsayan bir stok ofisinin kurulması istendi. Fiyatların kontrol altında tutulması amacıyla çalışacak ofisin kapsamına yağ, pirinç, buğday, şeker, demir-çelik, çimento, akaryakıt gibi ana tüketim mallarının alınması öneriliyor.

■ ABD'nin Japonya'dan çelik ihracatını kısıtlamasını istediği bildirildi. Konu, Tokyo'da başlayan görüşmelerde ele alıncak. ABD yetkilileri, geçen yıl Japonya' nın bu ülkeye ihracatının yüzde 30 oranında arttığını belirtiyorlar.

■ BANDIRMA Gübre Fabrikası geçen yıl Zirai Donatım Kurumuna 150 bin, şeker fabrikalarına ise 3 bin ton tutarında suni gübre satti. Fabrikanın 457 bin lirayı aşan satışlarından 39 milyon kâr sağladığı bildiriliyor.

BİZE DE İNSANCA BİR YAŞAM...
TÜRKİYE SAKATLARDERNEĞİ. İst. Şb. Tel:21 88 82

Şoförlerin 9 saat yerine 16 saat çalıştırılması kazaları artırıyor

ANKARA-Türkiye Şoförler ve Otomobilciler Federasyonu, trafik kazalarına şoförlerin 9 saat yerine 15-16 saat çalıştırılmasının büyük payı olduğunu ileri sürdü.

Federasyonun 16. Genel Kurul toplantısına sunulan çalışma raporunda trafik kazalarında şoförlerin payının ileri sürüldüğü gibi yüzde 76 olmadığını, kazaların esas nedenininntrafik düzeninde hüküm süren kargaşalık olduğubelirtildi.

1975 yılında Türkiye'de 48.000 trafik kazası olduğu, bu kazalarda 5.200 kişinin öldüğü, 30,250 kişinin yaralandığı belirtilen raporda, kazaların da şoförlerin payının yüzde 76 olduğunun ileri sürüldüğünü, ancak bunun şoförlerin çalışma koşulları dikkate alınmadan yapılmış bir değerlendirme olduğu ileri sürüldü.

Rapor, şoförlerin çok zor şartlar altında çok uzun sürelerle çalışmak zorunda bırakıldığını kaydettikten sonra, trafik düzeninde hüküm süren kargaşalık üzerinde ayrıntılı bir biçimde durmakta.

Yaşar Doğu Kapalı Spor salonunda 2900 kadar delegenin katılmasıyla yapılan genel kurul çalışmasında şoförler ile otomobil sahiplerinin sorunları üzerinde duruldu ve bu sorunların çözüm yolları üzerinde tartışmalar yapıldı. (ANKA)

Devlet Orman İşletmesi Azdavay Müdürlüğünden
Alivreli Satış İlanı

Deposu	Parti Adedi	Cins ve Nev'i			Miktarı M3.	Muhammen Bedeli	% 75 Teminatı	İzahat
Gökçeağaç	11	3. S. K. ve N. B. Kayın T.			1147.000	350-425	36600.00	İmalatlık
Sabuncular	20	"	"	"	2040.000	380-455	69600.00	"
Pınarbaşı	11	"	"	"	1147.000	350-425	36600.00	"
Ağaköy	20	"	"	"	2040.000	380-425	69600.00	"
Gökçeağaç	4	2. S. K. ve N. B. Kayın T.			120.000	600-700	5400.00	"
Sabuncular	8	"	"	"	240.000	620-720	11160.00	"
Pınarbaşı	4	"	"	"	120.000	600-700	5400.00	"
Ağaköy	8	"	"	"	240.000	620-720	11160.00	"
Gökçeağaç	2	1. S. K. ve N. B. Kayın T.			60.000	700-850	3850.00	"
Sabuncular	4	"	"	"	120.000	745-895	6750.00	"
Pınarbaşı	2	"	"	"	60.000	700-850	3850.00	"
Ağaköy	4	"	"	"	120.000	745-895	6750.00	"
Gökçeağaç	4	3. S. K. ve N. B. Kayın T.			128.000	450-525	5100.00	Kontrplaklık
Sabuncular	5	"	"	"	510.000	480-555	21250.00	"
Pınarbaşı	4	"	"	"	128.000	450-525	5100.00	"
Ağaköy	5	"	"	"	510.000	480-555	21250.00	"
Gökçeağaç	1	2. S. K. ve N. B. Kayın T.			30.000	725-825	1900.00	"
Sabuncular	2	"	"	"	60.000	745-845	3850.00	"
Pınarbaşı	1	"	"	"	30.000	725-825	1900.00	"
Ağaköy	2	"	"	"	60.000	745-845	3850.00	"
Gökçeağaç	1	1. S. N. B. Kayın Tomruk			15.000	850-1000	1150.00	"
Sabuncular	2	"	"	"	30.000	895-1045	2400.00	"
Pınarbaşı	1	"	"	"	15.000	850-1000	1150.00	"
Ağaköy	2	"	"	"	30.000	895-1045	2400.00	"
		KONTRPLAK TOMRUK YEKÜNÜ			1546.000		71300.00	
		İMALATLIK TOMRUK YEKÜNÜ			7454.000		266720.00	
					9000.000		338020.00	

1. İşletmemizin yukarıda cins ve miktarı yazılı 128 parti halinde Kayın Emvali Vadeli Alivreli açık artırmalı olarak Kanuni vergileri ile Banka Teminat mektup faizi peşin olmak kaydıyle I. ve II. sınıf Kayın tomruklarında (soymalık dahil) mal tutar bedelinin % 50'si peşin, % 9 faizi nakit olarak peşin ve bakiye % 50 si müddetsiz Banka mektubu alınmak kaydıyle 3 Ay vadeli, 3. S. Kayın tomruğu (soymalık dahil) tutar bedelinin % 25 ile % 9 faizi peşin alınarak ve bakiyesi müddetsiz banka mektubu olmak üzere 6 ay vadeli olarak satılacaktır.

2. Vadeli ALİVRELİ Açık artırma 4/5/1976 tarihine rastlayan Salı günü saat 14.de işletmemiz satış salonunda toplanacak Komisyon huzurunda yapılacaktır.

3. III. sınıf soymalık Kayın tomruk almayanlara I. ve II. sınıf Kayın tomruk satışı yapılamayacaktır. Geçici teminatları iade edilecektir.

4. İhalede alıcıya geçici ihalesi yapılan III. sınıf tomruk miktarlarının % 10 u kadar I. Sınıf N. B.-K. B. % u kadar, 2. S. N. B.-K. B. tomruk ihalesi yapılacaktır.

5. Gerek soymalık ve gerek imalatlık ihaleye çıkarılan partilere Kapasite belgeleri olan Kayın belgeleri olan, Kayın işleyen sanayi kolları girebilecektir.

6. İhaleye iştirak edeceklerin her parti için % 7,5 hesabı ile teminatı alınır.

7. Taliplerin muvakkat teminatlarını yatırmış olmaları o partiyi muhammen bedel üzerinden satın almayı kabul etmiş olmaları demektir.

8. Teminatını Banka mektubu olarak vereceklerin mektuplarına işletme adı ile satış tarihi yazdırmaları gerekir.

9. İhale günü saat 14.den sonra teminat kabul edilmeyeceği gibi hisse senetleri de teminat olarak alınmayacaktır.

10. Satışı müteakip teslimat zamanı verilecektir.

11. Bu satışa ait ilan ve satış partileri tevhit cetvelleri Orman Genel Müdürlüğü, Kastamonu Orman Başmüdürlüğü ile, Kastamonu, Daday, İnebolu, Küre, Taşköprü, Boyabat, Ayancık, Araç, Tosya, Çatalzeytin, Bartın, Düzce İşletme Müdürlükleri ile işletmemizde görülebilir.

12. Taliplerin belirtilen günde ve saatte teminat mektupları ile birlikte Komisyona müracaatları ilan olunur.

Basın:14553-

1. KİTAP ÇIKTI

Genel Dağıtım:
Tan Dagıtım

Başmüsahip Sokak,
Aras İş Hanı No: 5/201
CAĞALOĞLU/İSTANBUL

T.C.
Bayındırlık Bakanlığı
Karayolları Genel Müdürlüğü 17. Bölge Müdürlüğü

Muallim Naci Cad. No. 105 Ortaköy/İST.

1-14.4.1976 tarihinde ihaleye çıkarılan ve hiç bir talip çıkmayan aşağıda müfredatı yazılı 1 adet bina yıkım ve enkazı 2490 sayılı kanun gereğince ayni şartlarla tekrar kapalı zarf usulü ile artırmaya çıkarılmıştır.

2-Bu işe ait artırma şartnamesi Karayolları 17. Bölge Müdürlüğünde (Muallim Naci Cad. No. 105 Ortaköy'de görülebilir.

3-İhale gün ve saatinden bir saat evveline kadar taliplerin 2490 sayılı kanun gereğince hazırlayacakları kapalı zarflarını 2. maddede yazılı adresteki Komisyon Başkanlığına makbuz mukabili vermeleri ilân olunur.

Postadaki vaki gecikmeler kabul edilmez.

Satışı istenen Bina mevkii	Pafta Ada, parsel	Muhammen Bedel	Geçici Teminat	İhale gün ve Saati
1-Ortaköy, Muallim Naci Cad. (Köp. ayağı altında bulunan betonarme karkas bina) (2123.-M2)	21 35 121	39.165.-	2.938.-	13.5.1976 Saat 15.00

Basın:15074-864

Balıkesir Belediye Başkanlığından

Encümenin 2 Nisan 1976 tarih ve 979 sayılı kararı ile Şehrimiz Baruthane deresinin üzerinin kapatılması işi 2490 sayılı Kanunun 31 nci maddesine göre kapalı zarf ulusü ile eksiltmeye konulmuştur.

1-İşin keşif bedeli (248.811.,7) Tl. dır.
2-Geçici teminatı (13.690.58) TL. dır.
3-İhale gün ve saatı 7 Mayıs 1976 saat 15'tedir.
4-Eksiltme şartnamesi ve projeler Belediye Fen İşleri Müdürlüğünde görülebilir.
5-Eksiltmeye girebilmek için isteklilerin,
a) Geçici teminatının ihale saatından bir saat öncesi Belediye veznesine yatırılması.
b) 1976 yılına ait Ticaret odası belgesinin ibrazı.
c) En az işin keşif bedeli kadar iş yaptıklarını gösterir belgelerinin ibrazı ile Fen İşleri Müdürlüğünden yeterlik belgesi alması gerekir. Yeterlik belgesi almak için 5 Mayıs 1976 çarşamba günü saat 14.00'e kadar müracat edilmesi.
6-Telgrafla müracaatlar ve Postadaki gecikmeler kabul edilmez.

Keyfiyeti ilân olunur.

Basın:15072-865

Darıca Belediye Başkanlığından

1-Belediyemizin dahili yollardan eski hükümet caddesi yolunun üçüncü kısım inşaatı 2490 sayılı kanunun 31 nci maddesi gereğince kapalı zarf usulü ile şartnamesine uygun olarak yaptırılacaktır.

2-Yaptırılacak üçüncü kısım yol inşaatının muhammen bedeli 1.196.525.55 lira olup geçici teminat bedeli.55.361.00 liradır.

3-İhalesi 20/5/1976 Perşembe günü saat 15 de Encümen huzurunda yapılacaktır.

4-Bu işe ait ihale dosyası her gün mesai saatleri dahilinde Belediye fen işlerinde görülebilir.

5-İhaleye girebilmek için 1976 yılı ticaret odası vesikasının bulunması ve 1.500.000.00 liralık C gurubu müteahhitlik karnesi ibraz etmeleri şarttır.

6-Bu işe ait ilan, Dellaliye, Asker aile, Mukavele vesaire masraflar müteahhide aittir.

7-Taliplerin ihale tarihinden 3 gün evvel Belediye fen işlerine müracaatla yeterlik belgesi almaları lazımdır. Belge almayanlar ihaleye iştirak edemiyeceklerdir.

8-2490 sayılı kanuna göre hazırlanacak teklif mektupları ihale saatinden bir saat evveline kadar makbuz karşılığında Belediye Başkanlığına verilecektir.

9-Postada vaki gecikmeler nazara alınmayacaktır.

Basın:15061-866

GÖRÜŞ

Hasan Yılmaer

Karamsar geçen on günün getirdiği umut

Amerikalı yazar John Reed'in, ününü yayan eseri "Dünyayı sarsan on gün"dür.

1917 yılı sonbaharında bir dönemi ele alan bu yapıtın, Rus devrimi üzerine yazılmış en yansız kitap olduğu ileri sürülür. Belirli bir kaç günün, ülke üzerindeki kaderi ortaya serilmektedir yapıtta.

Yılların olgunlaştırdığı bir oluşum sonuçlanmakta, bir patlama dalga dalga yayılarak herşeyi silip süpürmekte ve pek çok şey, bir kez daha geri dönmemecesine bir dalganın altında kalmaktadır.

Tam on gün önce, hiç bir ağrı sızı duymadan yattığım, ama mıhlanıp kaldığım yatağımdan başımı doğrultup pencereden dışarıya baktığım zaman, kuru dalların yeşermiş olduğunu, dışarda güneşin pırıldadığını gördüm. Pardesüler artık giyilmezdi. Kış bir daha dönmemecesine geride kalmış bahar gelmişti.

Ağır ve sarsıcı bir hastalık geçirmiştim; korkunç ateşler içinde dünyamdan kopmuş, öbür yanın kapısını tıklatmıştım. Herhalde içersi doluydu ki bana kapıyı açmamış, buraya, dünyama geri göndermişlerdi.

Şimdi, nekahet döneminde geride kalan ve bir daha yaşanmasına olanak olmayan on günün olaylarına bakıyorum. Sizler her anını içinde yaşadınız; belki onun için değerlendirmesini gereğince yapamazsınız. Benim içinse korkunç...

Neler olmuş Tanrım, ne büyük gelişmeler...

Herşeyden önce Türk halkındaki büyük gelişme Tandoğan alanında simgeleşmiş... İlk kez halk kendisi ile bütünleşen bir lideri peşine takıp sürüklemiş, liderin peşinden gitmeden. Onun gösterdiği yoldan değil, ona yol göstererek.

Bu büyük bir değişim. Türk halkı ilk kez akıl almak istemiyor, akıl ve yön veriyor.

Bu gelişimi çok doğal ki en başta CHP'nin -özellikle onun yöneticilerinin- değerlendirmesi gerekli. Ondan sonra ders almasını bilen her kişinin. Yönetici olma durumunda bulunan, halkın oyuna başvuracak olanların halktaki büyük gelişimi, oluşumu görmesi ve kendisini ona göre yetiştirmesi gerek. Artık "Halk için halka rağmen" palavrası geçerliliğini yitirmiştir. Tek formül var: "Halk için halkla beraber." Aksi, herkes için büyük düş kırıklığı olacak.

Karamanlis, saldırmazlık paktı önermiş, Demirel'de "Hı - hı" demiş. Pazarlığı Washington'da Kissinger' le Bitsios arasında yapılmış. Ve de görülüyor ki bir kanadı çatlasa da patlasa da, fetihlerden söz etse de MC iktidarı Kıbrıs'ta buz gibi tavizler vererek bir anlaşma imzalıyacak. İyi kötü, tartışması ayrıca yapılacak. Önemli olan halkın tepkisi. Anlaşılmaktadır ki halk oyunların hepsini görmekte, değerlendirmesini çok iyi yapmaktadır.

Anlıyorum ki MC asıl şimdi çöktü, Demirel asıl şimdi ayvayı yedi. Halk, örgüt, "Demokrasinin bilmem ne koşulları falan filân..." masalını yememekte, kuyudan adam çıkarılmasına karşı koymaktadır.

Gelişim çok büyük; CHP'de örgütün, yani halkın yönetime el koyma yoluna girdiği anlaşılıyor. Öteki kuruluşlardan da aynı gelişmenin olacağı kesin. Siz bakmayın Türk-İş'te çatlan eski plâğa.

Artık eski sesleri, eski şarkıları dinleyecekleri bulmak güç. Orada da patlama olacak, yada güneş görmüş kar gibi erime.

Dışarda yeşillenen dallara baktım, benim de içimde umut tomurcukları açtı, en karamsar olmam gerekli günde...

Not: Rahatsızlığım sırasında arayan, soran, düşünen, sağlık dileyen tüm dostlara içten teşekkür ve sevgiler. H. Y.

Adil Özkol

YAZDIKÇA...

Yeni tırmanışlar

(Baştarafı 1. de)

Bu havaya Demirel'in tutumunu ekleyerek durumu düşünürsek, Ankara'da artarak süren endişelere hak vermemek mümkün değil. Başbakan ve yardımcısı sekiz nisan cinayetlerinden sonra kıllarını bile kıpırdatmadı. Hükümet başkanı olarak üzerine düşen sorumlulukları gözden geçirmek eğilimi göstermediği gibi, aksine CHP'ye, sola hücum etti. Trafik kazalarında da çok adam öldüğünü belirtti. Ülkü Ocaklarına serzeniş anlamına gelen bir cümlesini süratle ve tamamen geri aldı. İçişleri Bakanı Asiltürk'ün de tek bir icraatı duyuldu sekiz Nisan'dan beri: Polisin yasalar çerçevesinde tarafsız görev yapmasını isteyen iki polis derneği başkanını görevinden almak.

Çoğu ölümle sonuçlanan kanlı olayların öncesinde ve sonrasında sağcı saldırgan yuvası olan bazı öğrenci yurtlarında önce hazırlık sonra da kutlama toplantıları yapıldığı, aynı manzaranın bazı devlet dairelerinde de tekrarlandığı söyleniyor.

Yazılıp çizildi ama yine tekrarlamakta yarar var. Sağcı saldırganlar ve yöneticileri yaptıklarının kamuoyunda sergilenmesinden fazla tedirgin olmuyorlar. Güçleri kudretleri anlatılıyor, reklamları oluyor diye seviniyorlar bile..

Kısacası şimdiye kadarki çizgilerine ve pervasızlıklarına bakılırsa, önümüzdeki günlerde daha üst düzeylerde eylemlere kalkışmaları uzak bir ihtimal değil.

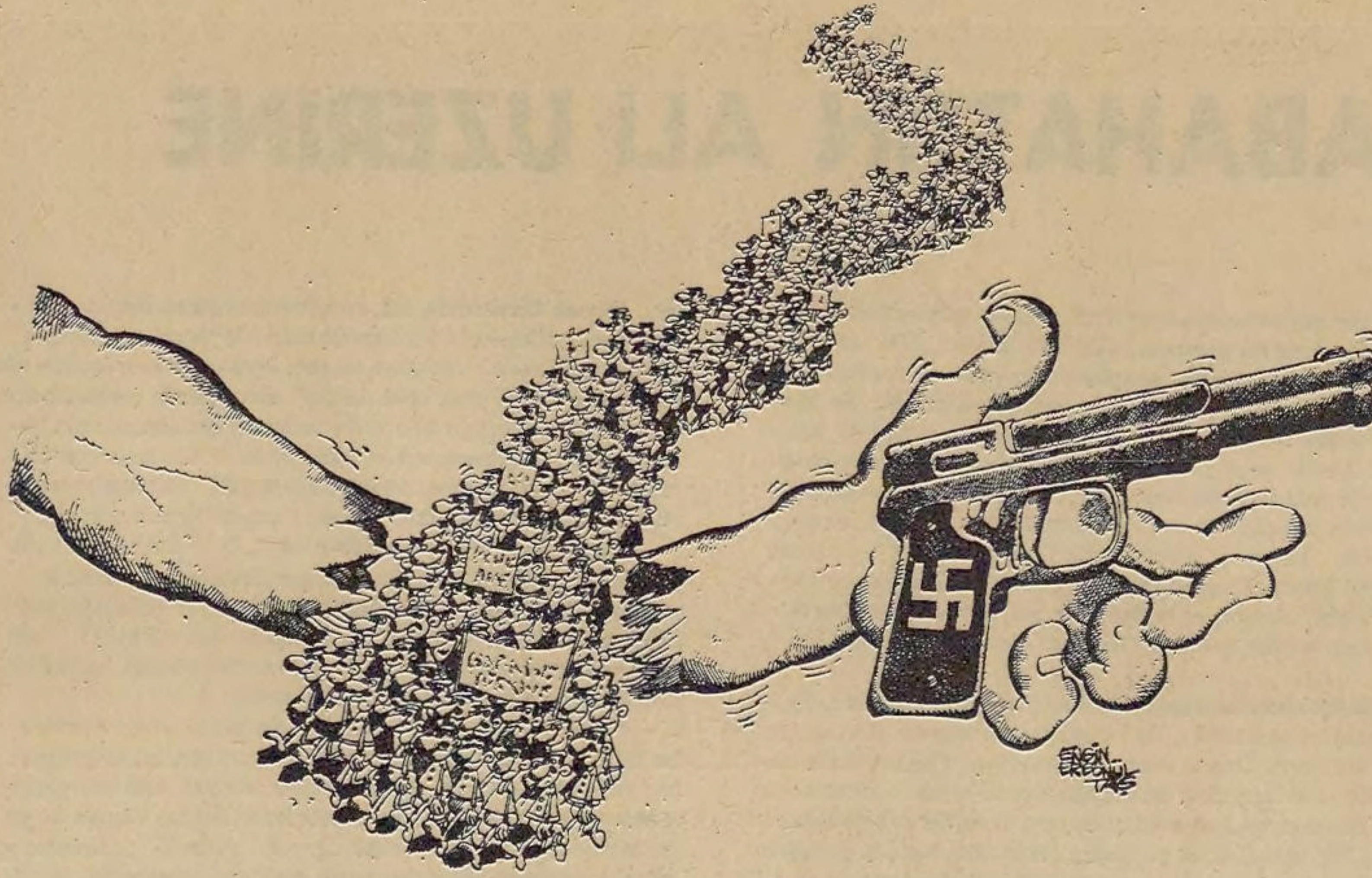
Daha üst düzeylere giderken yeni yollar arayacakları, kullandıkları öğelerin bazılarına yeni ağırlıklar tanıyacakları şüphesiz.

Hemen akla gelen örnek 12 Mart'tan önce ustaca yararlandıkları kışkırtıcı ajanlara yeni görevler verecekleri. Bu ajanların bazıları 12 Mart'tan sonra isim isim ortaya döküldü. Ama asıl önemli olan, henüz bilinemeyen isimler.

Derhal söylemek gerekir ki, ilerici kesim içinde hata yapan güncel gereksinimler yerine daha geri, daha ileri veya tümden geçersiz sloganlar ortaya atan gruplara ve kişilere hemencecik "ajandır, şudur, budur" hükmünü vermek, elbette hataların en büyüğü olur. İlerici mücadeleyi dedikodu boyutlarında sınırlayan ciddiyet dışı bir tutum olur.

Ama işleri bir slogan yarışı haline dönüştürme yarışından kurtarıp etrafa bakmanın, bir açık artırmacı havası içinde ahkâm kesenlerin davranışları üzerinde düşünmenin de tam zamanıdır.

Özellikle ilerici gençler, zaman tamamen geçmeden bu gereksinim üzerinde durmalı, yaptıklarını ve söylediklerini eylemlerin ve sözlerin cazibesine göre değil, bunların hem kısa hem de uzun dönemlerde kimlere yarayacağını düşünerek ayarlamalıdırlar.

SADUN AREN

TÜRK-İŞ ÇÖKERKEN

Bilindiği gibi, işçi sınıfının tarihi görevi sosyalist uğraşta (mücadelede) toplumun diğer emekçi sınıf ve tabakalarına öncülük etmektir. İşçi sınıfı bu görevini partisi öncülüğünde yapar. İşçi sınıfı bir yandan bu siyasal uğraşını verirken, diğer yandan da, kapitalist düzen içinde ezilmemek için, ekonomik uğraşını da sürdürmek zorundadır. İşçi sınıfı bu güncel ekonomik uğraşını sendikaları ile yürütür.

Bu iki uğraş ayrı ayrı örgütlerle yürütülmekle beraber, birbirinden soyutlanamazlar. Çünkü ekonomik uğraşın başarılı olabilmesi için mutlaka sosyalist (politika) bir içerikle yürütülmesi gereklidir. Böyle olmazsa, sendikaların kapitalist işverenler karşısında ciddi bir pazarlık güçleri olmaz. İşverenleri işçilerin taleplerine ciddi olarak eğilmeğe sevkeden asıl neden, aksi halde düzenlerinin tehdit altına gireceği endişesidir. Bu endişe ortadan kalktığı, yani sendikal uğraş sosyalist içerikten boşaltıldığı zaman, ekonomik uğraşta başarılı olma olanağı büyük ölçüde yitimiş olur. Diğer taraftan, sosyalist siyasal uğraşı da, işçinin günlük ekonomik uğraşından soyutlanmış olarak yürütmeye elbette ki olanak yoktur.

İşçi sınıfının ekonomik uğraşı sendikalarda siyasal (sosyalist) uğraşı partide olmak üzere iki ayrı örgütte verilmekle beraber, bu iki uğraş işçinin kişiliğinde ve günlük yaşamında yanyanadır ve birbirini tamamlarlar. Böyle bakılınca, sosyalist siyasal uğraşın ve ekonomik uğraşın, işçi sınıfının bir bütün olan yaşam uğraşının iki ayrı yönü olduğu daha açıklıkla görülür.

Bundan ötürü, işçinin ekonomik çıkarlarını gözetmeyen bir siyasal (sosyalist) uğraş düşünülemeyeceği gibi, sosyalist içerikten yoksun bir sendikal uğraş ta düşünülemez.

İşçi sınıfının böyle iki yönlü bir uğraş içinde olması, gördüğümüz gibi, onun doğası gereğidir. Bu nedenle, günlük ekonomik uğraşı sosyalist içerikten yoksun olarak yürüten sendikacılık anlayışı, yalnız kendi alanında başarısız olmakla kalmayacak, aynı zamanda işçiyi doyumsuz da bırakacaktır. Bu tür sendikacılık, burjuvaziden ne kadar destek görürse görsün, işçi sınıfının gerçek sendikacılığı karşısında gerilemeye ve çökmeye mahkûmdur. Bunun dünyada birçok örnekleri görülmüştür. En yakın olanı da, kendi memleketimizdeki Türk - İş örneğidir.

Bilindiği gibi Türk - İş, ve Türk - İş tipi sendikacılık kapitalizmle birlikte gelişmekte olan işçi sınıfını burjuvazinin denetimi altında tutabilmek için geliştirilmiştir. Bu tür sendikacılığın temel ilkesi işçi sınıfının ekonomik (sendikal) uğraşını siyasal uğraştan ayırmaktır. Türk - İş bu ilkeyi "partiler üstü politika" deyimi ile tanımlamaktadır. Ancak yukarda görüldüğü gibi böyle bir sendikacılık işci sınıfının doğasına aykırıdır. Nitekim Türk - İş daha başlangıçtan beri işçi sınıfının burjuvaziye karşı sınıf uğraşı vereceği bir örgütü olma niteliğinin hiç bir zaman kazanamamıştır. Bundan ötürü de, toplumsal hayatımızda, ne ekonomik ne de politik bakımdan, herhangi bir ağırlığı olmamıştır. Eğer ilgi görmüş hala da görüyorsa, bu ağırlığı olduğu için değil, fakat ağırlığı olabileceği içindir.

1967 yılında Türk - İş'ten ayrılan bazı sendikaların DİSK'i kurmaları bu örgütün zaten sadece biçimsel olan heybetine ağır bir darbe ve işçi sınıfı hareketinde de bir dönüm noktası olmuştur. Gerçekten bu tarihten itibaren DİSK, işçi sınıfının bağımsız sendikal örgütü olarak, devamlı bir biçimde büyümüştür. İşte, işçi sınıfının bu bağımsız örgütü olma niteliğinden ötürü de, henüz Türk - İş'ten sayıca küçük olduğu halde, işçi sınıfının gerçek temsilcisi DİSK olmuştur.

Türk - İş bu çöküntüyü önlemek için şimdiye kadar izlemekte olduğu "partiler üstü politika" dan vazgeçmiş ve son Genel Kurulunda bunun yerine, seçimlerde kendilerine en yakın partiyi destekleyebilecekleri ilkesini kabul etmiştir. Fakat yönetici kadroda hemen hiç değişiklik yapılmadığı için bu politika de ğişikliğinin hiç bir anlamı kalmamıştır. Çünkü aslında Türk - İş şimdiye kadar da partiler üstü bir politika izlemiyor, fiilen burjuva partilerini ve onların da sağda olanlarını destekliyordu. Bu destek, resmi kararla değil, fakat yöneticilerin politik eğilimlerinden ötürü ve yalnız seçimlerde de ğil fakat devamlı olarak yapılıyordu.

Hal böyle olunca, Türk - İş Genel Kurulunda alınmış olan, seçimlerde bir partiyi resmen destekleyebilme kararı yalnız anlamsız değil, fakat üstelik zararlı da olmuştur. Çünkü şimdiye kadar sağın fiilen desteklenmesi, şimdiden sonra hukuki bir kişveye de büründürülmüş olacaktır. Gerçekten, açıktır ki, şimdiye kadar hep sağı desteklemiş olan aynı yönetici kadronun, şimdiden sonra sosyalist ya da sosyal demokrat bir partiyi desteklemesi pek olası bir iş değildir. Böylece, son Genel Kuruldan sonra Türk - İş yönetimi fiilen daha çok sağa kayacak, daha doğrusu, zaten sağcı olan niteliği daha bilinçli ve belirgin bir hal alacaktır.

Oysa bir çok kimseler ve özellikle kendi mensupları, bu son Genel Kuruldan bunun tam tersi bir sonuç, yani Türk - İş'in biraz olsun sola kaymasını, biraz olsun burjuvaziden ve onun ideolojisinden bağımsızlaşmasını bekliyorlardı. Böyle olmayıp ta, işçi sınıfının doğasına aykırı bir yönetimin, bütün çabalara rağmen değiştirilmediğini görmek, bu çevrelerde büyük hayal kırıklığı yaratmış bulunmaktadır. Bu durum, hiç kuşkusuz, Türk - İş'teki çözülmeyi ve çöküşü daha da hızlandıracaktır. Bu sonucu artık hiç bir tedbirin önlemesi olanağı kalmamıştır.

Yönetici kadronun her türlü sağduyuya aykırı olarak böyle apaçık bir biçimde Türk - İş'in çöküşünü kendi elleriyle hazırlamalarına ve böyle yaptıklarını görememelerine şaşmamalıdır. Çünkü tarih, yok edeceği varlıkların önceden gözlerini kör edermiş.

cem yayınevi

ferruh doğan
asrileşen köy

20 yıl önce toplatılan, mahkeme kararıyla aklanan kitap
Türk karikatürünün aranan başyapıtı

2.baskı
15 lira
Dağıtım: CEMMAY, Babıâli Cad. 19
Cağaloğlu - İSTANBUL

Asya Afrika ve Latin Amerika Ülkeleri 4.Uluslararası Film Festivali

asya, afrika ve latin amerika ülkeleri sinema filmleri TAŞKENT-76

TAŞKENT
19-29 MAYIS 1976

FESTİVALE BEKLİYORUZ

Ahmet Kardam

CHP NEDİR? NE DEĞİLDİR?

Ülke Yayınları
P.K.512 Kızılay-Ankara
GENEL DAĞITIM:
ANKARA DAĞITIM
Bayındır Sok.38/3
Ankara

KONUK YAYINLARI

SEÇİMLE GELEN KRALLAR
M.Duverger
Çağımızda Cumhuriyetler nasıl Monarşi'ye dönüşür
YİRMİ LİRA
P.K.749 İSTANBUL

gerçek yayınevi 100 dizisinde sunar

siyasi partiler
(partilerin hukuki rejimi ve türkiye'de partiler)
doç. dr. erdoğan teziç/30 lira

mantık el kitabı
prof. cemal yıldırım/25 lira

türkiye iktisat tarihi II
prof. niyazi berkes/2. baskı-30 lira

anayasanın anlamı
ek: değiştirilmiş anayasanın tam metni
prof. mümtaz soysal/3. baskı-30 lira

türkiye'de işçi hareketleri
kemal sülker/3. baskı-20 lira

felsefe el kitabı
selâhattin hilav/2. baskı-15 lira

türkiye'de kapitalizmin gelişmesi
özlem özgür/2. baskı-20 lira

p.k. 655 istanbul

YILIN RÖPORTAJI

DARAĞACINDA ÜÇ FİDAN

Nihat Behram

Deniz, Yusuf ve Hüseyin'in son günleri... Yakalanışları.. Hücre anıları... Niyazi Ağırnaslı'nın İnönüyle yaptığı tarihi görüşme... Deniz'leri kurtarmaya çalışan arkadaşlarının serüvenleri ... Son mektupları, son sözleri... Ölümü bekleyişleri, İnfaz gecesi.. Ve ölüm öncesi ilettikleri haberler...

Ayrıca bir çok ünlü hukukçu Nihat Behram'ın sorularını yanıtladı.

Deniz Gezmiş davasına yeniden bakılabilir mi?

YAKINDA **VATAN**'DA

Politika

Yayınlayan ve yöneten: İSMAİL CEM
Politika Basım Yayın A.Ş. adına sahibi: ERCAN ARIKLI

Yayın Müdürü: HASAN YILMAER — Müessese Müdürü: RIJA TEZCAN
Yazı İşleri Müdürü: GÜNGÖR GÖKTAN — Ankara Temsilcisi: ADİL ÖZKOL

"Politika'da yayınlanan haber ve yazılar gerekli onay alınmadan hiç bir şekilde iktibas edilemez. (Le Monde) ve (The Financial Times) Gazetelerinin haber ve yorumlarının Türkiye'deki Yayın hakkı (Politika) tarafından alınmıştır, başka hiç bir gazetece kullanılamaz."

Babıâli Cad. Tasvire Han. Cağaloğlu-İstanbul
Telefon: 22 84 46
Ankara: Ziya Gökalp Cad. 16/4 Tel: 17 00 55 - 17 65 36

Basım: İstanbul Matbaacılık VEB Ofset Tesisleri
Dağıtım: Hürriyet Gazete Dağıtımı A.Ş.

İlân Tarifesi: Sütun santimi 3. sahife 110 TL. İlân Sahifesi 100 lira
İstanbul Baskısı 70 lira
Kitap İlânları 50 TL.

YIL:4 SAYI: 1033 ● 27 NİSAN 1976 SALI

SELİM İLERİ

Türk hikâyeciliğine yön vermiş yazarlardan Sabahattin Ali'yi ölüm yıldönümünde saygıyla anıyoruz

SABAHATTİN ALİ ÜZERİNE

Sabahattin Ali, Türk hikâyeciliğine yön vermiş yazarlardan biri; günümüzün değer ölçüleri ve isterleri göz önünde tutulursa ona ayıracağımız yer büsbütün önem kazanacak. Sait Faik duyarlıklardan yola çıkıp insana, insanda var olan her şeye açık bir hikâye getiriyordu. Sabahattin Ali'nin son ürünlerinde bu yeniliği gözden ırak tutmadığını söyleyebiliriz. Öte yandan hikâyecinin gelişim, oluşum kaynaklarında duyarlıktan çok, akla imkân tanınmıştır. "Kağnı" kitabında (Bilgi Yayınevi) yayımlanan "Apartman" hikâyesi dediğime örnektir. "Apartman" da kişi, olay, sonuç öğeleri kesin bir akılcılıkla işlenmiştir. Dahası bu hikâye, o güne dek edebiyatımızda rastlamadığımız bir tutumla kotarılmıştır.

Hikâye, bir emekçinin çalışma düzenini sergileyerek başlar. Ağustos sonlarında çatıyı örtmeye çalışmaktadır emekçi; günlerdir. Evine, karısına ve çoluk-çocuğuna ayıracak zamanı yoktur.

Sonra mal sahibi tanımlanır: "Mal sahibi karşı apartmanda oturuyordu. (Orası da kendi malı idi.)" Yazarın ayraç içine aldığı cümle, okuru irkiltecek yoğunluktadır. İri sözler söylemeden, devrimci geçinen söylevlere baş vurmadan sınıfsal konumu belirler hikâyeci. Mal sahipleri vardır, bir de üretim araçlarından yoksun emekçiler. Bütün apartmanların sahibi, bir yerde, tek kişidir. Bu kişi çeşitli insanî yönsemeler gösterse de, sonuçta, tavır açısından tek bir şeye yöneliktir: sömürüye... Emekçilerin de sayısı çoktur, ama toplumsal nedensellikle kavrayabileceğimiz yazgıları tektir: sömürülmek. Damdaki emekçi hikâyenin başında, "küçük bir küfecinin iki kat" olarak geldiğini görür. Kendi oğludur bu. Ama hikâyedeki emekçinin "oğlu" olması, ayrı, özel bir anlam taşımaz. Emekçinin dünü vardır çocukta. Geçmişi simgelemektedir sanki.

Emekçi damdan aşağıya bakarak geçmişini izler. Yazar, anlatım açısından, bu izleyişte neredeyse sinema tekniğini kullanır. Ustaca saptar, görüntüler. Çocuk yoktan nedenlerle azarlanır, karşiki apartmanın "uşağı" çocuğu hırpalar. Emekçinin, mal sahibinin yanı sıra, bu kez de karşımıza bir uşak, küçük yardakçı çıkmıştır. Küfeci çocuğun hakkı olan para ödenmez. Çocuğun bireysel kavgası da sonuçsuz kalır. Çatıdaki emekçi, hak arıyamaz: "Babası yukarıdan donmuş gibi bakıyor, bir şey söyleyemiyordu. İşe karışır ve çocuğun kendi oğlu olduğu anlaşılırsa mal sahibinin kendisini kovacağını zannediyordu." Bu hızla gelişen olay örgüsü, itelenip kakalanan küfeci çocuğun yere düşmesiyle, ağladığının bile işitilmemesiyle bir an kesilir. Ancak Sabahattin Ali, en vurucu bölümü burada okura aktarır: Emekçi "içi toprak dolu bir çuval gibi boğuk bir ses çıkararak" aşağıya düşer. İsyan edememişliğin bir sonucudur bu. Uşak, "mal sahibi" efendisinin çocuktan sonra, bir de emekçinin ölümüyle tedirgin olmaması için beri yana koşar. Penceredeki adam, yani bütün apartmanların sahibi, "bir şeydentiksiniyormuş gibi" yüzünü buruşturur ve kanatlarını çarparak camı kapatır içeri çekilir.

"Apartman" çok güzel bir hikâye, öylesine derli-toplu ki, okur, Sabahattin Ali'nin tüm ayrıntılardan kendini soyutlayarak bu denli dirimsellik taşıyan bir hikâyeyi canlandırabilmesine şaşıyor. Derli-topluluğun hikâyeyi bir yerden sonra şematik açılımlara sürükleyeceği sanılıyorsa da sonuç, şematikliğin çok ötesinde.

Sabahattin Ali'nin hemen hemen bütün hikâyelerinde bu tutumu görebiliriz. Düz, yalın bir anlatımla, ayrıntıya hiç yer vermeksizin gelişir hikâye. Kişiler sınıfsal çelişkinin vurgulanması amacıyla seçilmişlerdir. Kimse ak ya da kara değildir, ne "zengin" ne de "yoksul"... Herkes sınıfsal konumuna göre davranır, sınıfının isterlerini yanıtlar ve sınıfınca belirlenir. Sözgelimi "Apartman"da emekçi, bilinçsizliğinin sonucu ne oğlunu ve geleceğini, ne de kişisel yaşamını kurtarabilir. Bu bilinçsizlikten yararlanan "mal sahibi" de gördüğü iğrenç şeylere daha fazla bakamayacak kadar tedirgin olmuştur. Hayat "mal sahibi" açısından böyle çirkinliklere olanak tanımamalıdır. Küçük yardakçı ise görevini yerine getirmek uğruna hiçbir köpeklikten arınamaz...

Kuşkusuz Sabahattin Ali'yi önemli ve vazgeçilmez kılan da bu özellikleridir. Yazarın birçok hikâyesi, toplumsal değişimler nedeniyle, günümüzde daha başka yönsemelerle oluşmaktadır. Ama Sabahattin Ali'nin sınıfsal bilinci, bu hikâyelerde eni-konu sağlam verilerle yansıdığından, güncel değer öneminden yitirmez.

Sait Faik duyarlıktan yola çıkıyordu, dedim. Öyle olmasına karşın bu iki usta hikâyecimizin pek çok bakış açısında birleştiklerini görüyoruz. Sait Faik'in duyarlığı, bütün ürünlerinde, ezilenden, sömürülenden yanadır. Sabahattin Ali de akılcı bir tutumla sömürülenin hakkını aramıştır. Sanırım, son hikâyelerinde Sait Faik'in duyarlığını yabana atmaması da bundan dolayıdır.

Gerek Sabahattin Ali, gerekse Sait Faik günümüz Türk hikâyesine kaynaklık etmişlerdir. Sabahattin Ali'nin Anadolu'yu irdeleyen hikâyeleri, dış görünümüyle, günümüz için daha etkin sonuçlar vermiştir belki. Yalnız şunu da unutmamak gerekiyor; yazar, büyük kenti anlatan, canlandıran ürünlerinde de düzeyinden hiçbir şey yitirmez. Yanılmıyorsam, bu soy hikâyeleri yarının Türk hikâyeciliğinde yeni baştan ele alınacak, tekrar tekrar okunacak. Katı, şaşırtıcı, hatta soğuk bir gerçekçilik göze çarpıyor o hikâyelerde. Acımaya, duyguya ve duygulandırmaya özellikle yanaşmaz Sabahattin Ali. Okuru yumuşatmaya, boşaltmaya, huzura kavuşturmaya gereksinmez. Önemli olan toplumsal düzendeki çarpıklığı, haksızlığı, "ihtiyaçların giderilmemesi"ni vurgulamaktır.. Okur, bunlar üzerinde düşünmek zorundadır. Düşündükçe değişirliğini ve değiştirebilirliğini kavrayacaktır.

"Apartman"da öyle çizimler, öyle betimlemeler var ki, hemen karşılığını buluyoruz çevremizde. Mal sahibi, sürekli uyarıyor işçileri, daha çok çalışsınlar diye. Uyarılarının sonucunda, kendisi olmadığı zamanlar da süren bir "çekingenlik" yaratıyor... Yazarın hikâyelerinde eskimeyen de bu tür çizimler ve betimlemeler.

BİRLİK SAHNESİ

İYİLİK KİŞİDE Mİ? YOKSA TOPLUM DÜZENİNDE Mİ?

■ Recep BİLGİNER

SEZUAN'IN İYİ İNSANI	
YAZAN	: BERTOLT BRECHT
ÇEVİREN	: ADALET AĞAOĞLU
YÖNETEN	: VASIF ÖNGÖREN
DEKOR. KOS.	: YUNUS SALTUK
MASKLAR	: ÖZER KABAŞ
MÜZİK	: SAMİ ALTINDAĞ
OYNAYANLAR	: MERAL TAYGUN, GÜLER ÖKTEN, GÜLÜMSER GÜLHAN, OKTAY SÖZBİR, AYDIN IŞIK, SEDAT PAUK, MEHMET MÜFİT, ERTUĞ KORUYAN, DOĞAN DAL, TAYFUN YEŞİLTAŞ, BELKIS TAŞKESER, GÜLSEN TUNCER, MUSTAFA ÖZKOÇ, NURETTİN ŞEN, KAZIM HÜN.

Brecht, bu oyununda, fazla derine kaçmadan, insanın kendiyle ve çevresiyle çelişkisini işler. Modern anlamda Epik tiyatronun kurucusu ve kuramcısı olarak bilinen Brecht kimdir? Önce bu soruyu yanıtlamalı. O bir ozan, ozanlığıyla birlikte oyun yazarı ve oyun yazarlığı yanında rejisör ve tiyatro kuramcısı.

Brecht'in Sezuan'ın İyi İnsan'ında söylemek istediği gibi "İnsanların mutluluk çabası yok edilemez", edilmemeli de. Ama, mutluluğu ararken, insanın, birey olarak iyi olması yetmiyor. Gerçekleştirilmesi gereken şey, iyi işlemesi gereken toplumsal düzendir. Sezuan'ın İyi İnsanı oyununda gökyüzünden yeryüzüne inip iyi insan arayan ve "Dünyada iyi insanlar yaşayamaz" inancını söküp atmak isteyen Tanrılar, insanlara iyilik yapmaları için fırsat verilmeli, derler ve bu fırsatı Shen Te'ye verirler. Çünkü, Tanrılar iyi insan ararken yorgun düşmüşler, geceyi geçirecek bir yer aramaya başlamışlardır. Oysa, Sezuan'da kimse onları konuk etmez. Yalnız, kendini satarak yaşayabilen sokak kadını Shen Te konuk eder. Tanrılar da, giderken Ona, bin dolar verirler, Shen Te de bununla bir dükkân satın alır. Koşulların, baskı yönetiminin, açlık ve yalnızlığın kötü yaptığı insan, Tanrıların buyruğunda olduğu gibi, hem kendine, hem başkalarına nasıl iyi olabilir? Shen Te, başkalarına yararlı olmak isteyince, bir sürü aç, dükkânı doldurur ve Onun iyiliğini sömürür. Batma noktasına gelir. İşte o zaman, Amcaoğlu uydurmasıyla, erkek kılığına girerek gelir, dükkândaki asalakları kovar. Tütün fabrikası kurup onları acımasız çalıştırır, zengin olur.

Shen Te ise, işinden atılmış bir pilota tutulur, ondan gebe kalır. Pilot sevgi numarasıyla, onunla evlenmek, dükkânını sattırmak, elinden parasını alıp gitmek peşindedir. İlk baştan, bireyci bir düşünceyle "İçimizden bir o kurtulsun, bütün bu sefaletten" demesine karşın sonradan ikinci kişiliği, yani Amcaoğlu kişiliği ağır basar, bundan vazgeçer. Erkek olunca, disiplinli, katı; kadın olunca duygularının tutsağı olur. Aslında, sorun, kadının ya da erkeğin bireysel tutumlarındaki farklarda değil, ilkelerden ve düzenden gelmesinin sağlanmasıdır.

Gerçi Brecht oyunda, yazar olarak bir gözlemcidir. Durumu seyircinin gözleri önüne serer, şöyle yapın, böyle davranın demez. Sadece nasıl olmalı diye sorar. Ve çözüm yolunu seyircinin kendi kendine bulmasını ister. Nitekim oyunun bitiş şiirinde Shen Te, seyircilere şöyle der:

Perde kapandı, karşılık verilmedi sorulara
Nasıl bitmeli dersiniz?
İnsan mı değişmeli, dünya mı?
Tanrılar mı yoksa?
Ya da hiç mi tanrı olmasın?
Bir de siz düşünün
Nasıl yardım etmeli insanoğluna
İyi yaşasın ömrü boyunca...

Oysa, Shen Te, daha önce başka bir bi-lince varmıştı. Tanrılara seslenirken şöyle demişti:

Bir terslik var sizin dünyanızda
Neden kötüler övülüyor da
İyiler yeriliyor?

Shen Te, Tanrılardan yakınır bir yerde. Çünkü, aslında Tanrılar da güçsüzdü ve Ona hem yaşa, hem iyilik et denmişti. Oysa, bu insanı ikiye bölüyor. İnsanın kendisi, fırsat vermiyor bir başkasının iyilik etmesine. Yumuşak ve iyi buldu mu, sömürüyor, aldatıyor.

Brecht'in 1938 yılında-Yani Hitler rejiminden kaçıp sürgün hayatı yaşadığı dönemde-yazdığı oyun, ilk kez 1943'de Zürih'te oynanmıştır. İlk temsilin dekorlarını yapar Teo Otto, daha sonra oyunun Londra ve New York temsillerinin dekorlarını da yapmıştır. Sezuanın İyi İnsanı, böylece, Viyana'da, Almanya'da dünyanın belli başlı kentlerinde oynanmıştır. Hâlâ da oynanmaktadır. İkinci Dünya Savaşından sonra Almanya'nın Doğu ve Batı Almanya diye ikiye ayrılması üzerine, bir süre Brecht, Batı Almanya'da yasaklanmıştır. Şimdi ise, Alman Klasikleri arasında sayılmaktadır.

Birlik Sahnesinin, Sezuanın İyi İnsanı'nı yeniden sahnelemesini iyi bir girişim sayıyorum. Meral Taygun ve Gülen Ökten gibi deneyli ve yetenekli oyuncular dışında, hemen hepsi genç elemanlardan oluşan Birlik Sahnesi kadrosu, söylemek istediğini açık seçik söyleyen, fakat aslında sahneye uygulanması çok zor olan bu oyunu başarıya ulaştırmak için, iyi niyetle ve canla başla çalışıyorlar. Ama, hem sahnenin yetersizliği, hem teknik zorluklar, bu iyi niyete rağmen, Sezuanın İyi İnsanının yeniden sahnelenmesi, sadece bir Brecht oynamak aşkının görüntüsünden öteye geçemiyor. Gerçi, Birlik Sahnesi olanaklarıyla, 1964 yılında oyunu başarıyla sahneleyen Şehir Tiyatrolarının olanaklarını kıyaslamıyorum. Birlik Sahnesi, elbette, az şeyle çok şey yapmak çabasında hatta yeteneğindedir. Bu açıdan bakılınca, rahat bir yorumla, oyunun sahnelenip oynandığını söylemek isterim.

Tiyatro, Epik olsun, Dramatik olsun, inandırıcılık ister. Seyirci sahnede geçenlere önce ilgi duyar, sonra tiyatro olduğunu bile bile inanırr. Bu inanç, kimi oyunda duygusallığa, kimi oyunda aklını kullanmaya götürür seyirciyi. Tanrının günü, şehir ışıklarının birkaç kez sönüp bir süre sonra yandığı bu kentte, günün koşullarını da katarsınız, tiyatro yapmak hem bir yürek işidir hem de fedakârlıktır. Özellikle, sahnesi, salonu yetersiz, teknik donatımdan yoksun tiyatrolarda harcanan çabaların bir bölümü boşa gidiyor. Acaba, yetenekli bazı yöneticilerle oyuncular, böyle elverişsiz tiyatro binalarına dağılacaklarına, bütün güçlerin birleştiği bir topluluğu oluştursalar tiyatroya ve tiyatro ile halka iletilmek istenen ilericilik ülküsüne daha yararlı olmaz mı?

SANSÜR KURULU YASAKLAMIŞTI

Danıştay'ın "Bir Gün Mutlaka" için yürütmeyi durdurma kararı alması önemli bir başlangıçtır

Danıştay Onikinci Dairesi, "Bir Gün Mutlaka" filmi için, Merkez Film Komisyonunca verilmiş yasaklama kararının iptali istemiyle açılan dava sonuna kadar, yürütmenin durdurulmasına karar verdi.

Bilindiği gibi, Komisyon, senaryosunu Yılmaz Güney'in yazdığı ve Güney Film yapımı olan "Bir Gün Mutlaka" nın halka gösterilmesinin ve yurt dışına çıkarılmasının sakıncalı olduğu konusunda bir karar vermiş ve Güney Film de, yürütmenin durdurulması için Danıştay'a başvurmuştu. Doç. Dr. Akın Düren, Dr. Hakkı Demirel ve Doç. Dr. Alim Şerif Onaran'dan oluşan bilirkişi kurulu, verdikleri raporda, "hapishanede jandarma ve sosyalistlikle ilgili, bir grubun söylediği şarkıyı yansıtan sahnenin çıkarılması kaydıyle 'filmin gösterilmesinde bir sakınca olmadığını oybirliğiyle belirttiler.

Raporda, Komisyon üyelerinin red gerekçeleri birbirini tutmadığı ve objektif bir kıstasları da bulunmadığına göre; Film Kontrol Komisyonunca filme dönüştürülmesine izin verilen senaryonun filme çekilmiş hali incelenerek," senaryoya uygun görülmeyen kısımların tadili cihetine gidilmesi gerekirken; Komisyonun gerekçesiz bir red kararı vererek usulsüz ve kanuna aykırı bir işlemde bulunduğu" ileri sürülüyor ve "yürütmenin durdurulması ile adı anılan 26.1.1976 günlü ve 976/27 sayılı kararın iptali" talep ediliyor.

Ayrıca, bakanlıklararası bir idarî kurul olan Merkez Film Kontrol Komisyonu'nun, senaryosunu inceleyerek çekimine izin verdiği filmleri reddetme yetkisi olmadığı, yalnızca tadil yetkisi olduğu da raporda belirtiliyor. Bu hak, 28. maddeyle İçişleri Bakanlığına tanınmasına rağmen, bugüne kadar görülen uygulamalarda Komisyonun, yetkisini aşarak yerli filmler hakkında red kararı aldığına ve böylece yanlış bir uygulama sürdürüldüğüne de işaret ediliyor.

Merkez Film Komisyonunun yasaklama kararında, filmlerin ve film senaryolarının kontrolü hakkında tüzüğün 7. maddesinin 5, 6, 8 ve 9'uncu fıkralarına göre filmin gösterilmesinin sakıncalı bulunduğu açıklanıyordu. Bu fıkralar şunları kapsıyor: Millî rejime aykırı olan siyasî, iktisadî ve içtimaî ideoloji propagandası yapan sahneler, umumî terbiyeye ve ahlâka ve millî duygularımıza mugayir bulunan sahneler, memleketin inzibat ve emniyeti bakımından zararlı olan sahneler ve cürüm işlemeye tahrik eden sahneler.

Bilirkişi kurulu ise, bu tüzüğün adı geçen fıkralarının gerekçe gösterilmeden uygulandığı kanısında olduğunu bildirdi. Merkez Fim Kontrol Komisyonu'nun filmde tadilât yapacak yerde yasaklama cihetine giderek yetkisini aştığı belirtilen raporda, sonuç olarak, hapishanede geçen bir sahne dışında, filmin halka gösterilmesi ve yurt dışına çıkarılmasında bir sakınca bulunmadığı ileri sürüldü.

●

AST İŞÇİ BAYRAMINI KUTLUYOR

ANKARA-(Politika) Ankara Sanat Tiyatrosu çalışanları, 1 Mayıs İşçi Bayramını çeşitli sendikalarla ortaklaşa kutlayacaklar. Hebda Zinner'in yazıp, Sevgi Soysal'ın dilimize aktardığı "Dimitrof" adlı oyun aynı gün işçilere sergilenecek. Oyun öncesinde, 1 Mayıs'la ilgili konuşmalar yapılacak. Şarkılarla, marşlarla kutlanacak gün, oyunla ilgili eleştiri ve tartışmalarla bitecek.

Öte yandan, romancı Ömer Polat'ın yazdığı "Aladağlı Miho" adlı oyun sahnelenmeye başlandı. Ömer Polat, oyunu için, "Aladağlı Miho' da, seyirlik oyunlardan giderek çağımızın tiyatro anlayışına ulaşmaya çalışıyoruz. Bir köy meydanında köylüler düğüne gelmiş beylere bir oyun çıkarırlar. Bu oyun Miho adlı bir yaşlı köylünün öyküsüdür. Miho'nun kaderini çizenlerle Miho'yla birlikte kaderlerini çizecek olanlar, düğünde içiçe bir oyun tutarlar." dedi. Folklorik özelliklerin yer aldığı oyunda, otantik türkü ve halaylar oldukça değişik bir biçimde sahneleniyor. Oyunun grup yönetmenliğini Erol Demiröz yapıyor.

«Eski Ankara Evleri» fotoğraf sergisi

ANKARA (Politika)- Üç üniversiteli genç, Ankara Fransız Kültür Derneğinde bir fotoğraf sergisi açtılar. Hamdi Telli, Tahsin Saltık, Mehmet Karaboncuk'un "Eski Ankara Evleri" konulu sergisi onbeş gün sürecek.

ANDREW WAJDA «ADANMIŞ TOPRAK» ÜSTÜNE

"KURT KANUNUNUN HÜKÜM SÜRDÜĞÜ SİSTEM, ÇÖKÜNTÜ YARATAN DAVRANIŞLARA YÖNELMEK ZORUNDA KALIR"

ANDREW WAJDA

Bu hafta Sinematek programı içinde iki önemli Polonya filmi seyredeceğiz. Dünyaca ünlü sinema ve tiyatro rejisörü Andrzej Wajda'nın "Düğün" ve "Adanmış Toprak" filmleri.

"Adanmış Toprak" geçen yıl yapılan Moskova Film Festivalinde ödül kazanan bir yapıt. Bu filmle ilgili olarak gazeteci A. Retmaniak ile A. Wajda arasında yapılan konuşmadan bazı bölümleri aktarıyoruz:

A. Wajda: Reymont'un "Adanmış Toprak" romanını ilk okuyuşumda kafamda bir kımıldanma oldu. Ardında Polonya'da şimdiye dek yapılmamış ve olayların, insanların, dekorların, ihtirasların birleştiği bir film yapmak olanağının saklandığını hissettim.

Düşüncemde, hiç bir filmimde, hatta meslektaşlarımın da, rastlamadığım karşı konulmaz bir hayal gibi belirdi.

Bu filmin gerçekleşmesinde dostlarım da benimle birleştiler. Özellikle W. Sobocinski operatör olarak, E. Klosinski, W. Dybowski olayları fotoğraflayarak düşünceyi inanılmaz bir güçle gözler önüne serdiler.

A. R. Bu film sizi memnun etti mi?

A. Wajda: Beni öylesine yoran bir film oldu ki tüm gücümü ve çalışmamı ona hasrettim. Onun mükemmel ya da kötü bir film olduğuna gelince; bu yargıyı seyirciye bırakalım. Kendimizi biraz da filmin kahramanları gibi hissettik, ki onların da tüm güçleri, gerçekleştirmek istedikleri şeye ulaşmaya yöneliyor.

Biz de buna benzer bir durum içinde bulunuyorduk, saldırıya eşit korkunç bir çalışma içinde bulunuyor, bu filmin en kısa zamanda şekil alması için tüm zorunlukları mıza, gücümüze, çalışma temponuza karşı koymalıydık.

A. R. Filmin sonu hakkında birkaç söz. Altüst edici bir film. Kitabından biraz farklı. Fabrikalardan birinde bir grev patlıyor ve işçiler sokağa dökülüyorlar. Gelecekteki devrimci hareketlere bir başlangıçtır bu. Filmde başroldeki kişi kalabalığın üzerine silah çekilmesini emrediyor. Oysa kitapta böyle değil.

A. Wajda: Bu geniş filmden bir şey çıkarılmasına dikkat ettim. Bana öyle geldi ki kitabı aynen anlatmış olsaydım ona bir sonsöz (epilog) eklemem gerekecekti. O halde bu epilog bir başka şekilde resimlenmiş oldu. Bir başka karakter aldı ve açıkça görülüyor ki bu ekleme sahneye koyucu ve filmi yapan kişilerce yapıldı.

Bana öyle geliyor ki benzer kişiler arasından biri, tüm isteklerini elde etmek için, örneğin para için, bütün ihtirasını, bütün gücünü benzer bir davranışla ortaya koyarsa bu onu bazı sonlara götürebilir. Çevresine zarar vermemesi olanaksızdır.

Yine bana göre kadınları ve dostlarını aldatan bir adam, amacına ulaşmak için herşeyini feda eden bu adam, bunu herhangi bir şekilde ödeyecektir.

Bu kapitalist sistemde, kurt kanununun hüküm sürdüğü yerlerde böyledir. Orada yalnız kalan zayıf biri için kanun yapılamaz.

Eğer diğerleri belli bir şekilde savaşıyorlarsa o da aynı silahı doldurur, yani o da doldurduğu silahın sonuçlarına katlanmak zorundadır. Sonuçta, kurt kanununun hüküm sürdüğü sistem sürdüğü sistem korkunç, karanlık, çöküntü yaratan davranışlara yönelmek zorunda kalır.

A. R. Bu filmde gördüğümüz tüm aktörler son derece mükemmeldi. Ancak üç önemli roldekileri hatırlamamak olanaksız:

Daniel Olbrychski, W. Pszoniak ve A. Seweryn. Filmlerinizde hatta tiyatrolarınızda da aynı aktörlere sık sık rastlıyoruz.

Onlarla daha kolay ve severek çalıştığınız sonucu çıkarılabilir mi?

A. Wajda: "Adanmış Toprak" ta daha önce birlikte çalışmadığım, hatta hiç karşılaşmadığım birçok oyuncu vardır. Bana öyle geliyor ki son otuz yılımızda bugünkü kadar mükemmel bir sanatçı kadromuz olmamıştır.

İnanılmaz bir zenginliğe sahibiz, tiyatro ve sinema kurumları olarak.

Güçlü bir kişiliği olan aktör korkusuzca küçük bir rolde görünebilir. Az usta, az oyuncu ise bir çeşit kendini göstermeye çabalar. Bir başlangıç yapmalıdır. Kendiliğinden bir şey anlatmak ihtiyacındadır önce. Onu kimse tanımıyordur, o halde kendisini takdim etmelidir ve işte yanlışlık yapılmıştır bile. Çünkü o onu yapmadan önce rolü bitmiştir ve ekranda kaybolmuştur bile.

Kararlı, anlatım gücü olan, örneğin yaşlı Müller rolündeki Pieczka, yada kızını oynayan B. Dykiel gibi küçük rollerde oynayan zeki ve güçlü sanatçılar bu geniş freski tek başlarına kaldırırlar. Çünkü kısa görüntülerinden itibaren yaşarlıkları sürer, onların konularını, söylemek istediklerini hemen kavrarız.

Çeviren: A. DİRİM

27 MAYIS'A SOSYALİSTLERİN KATILMASI AÇISINDAN "BİR GÜN TEK BAŞINA" VE "BIÇAĞIN UCU"

27 MAYIS'ın edebiyatımıza yansıması 3

MURAT BELGE

27 Mayıs hareketinin senaristi, rejisörü kimdi, bu, hâlâ tartışmaya açık bir konu. Ama baş roldeki oyuncunun ordu olduğu yeterince kesin. Bu dizide ele aldığımız üç romancı da burada anlaşıyorlar. Ancak, bugün bizleri daha yakından ilgilendiren bir başka sorun var: 27 Mayıs sırasında Sosyalistler ne durumdaydı, ne yaptılar ? Daha önce Kocagöz'ün romanında, Sosyalistlerle ilgili ciddi bir gözlem bulunmadığını ve bulunamayacağını gördük. Vedat Türkali ile Attila İlhan'ın romanlarında ise bu konuyu çok geniş yer ayrılmış. Ancak, konuya geniş yer ayırmanın dışında, iki romancı arasındaki yaklaşım benzerliği bitiyor. Çünkü her ikisinin, yorumları tamamen ters.

SOSYALİSTLER ÇOK AZ BİR ROL OYNAYABİLDİLER

Sorunu belki şöyle koymamız gerekiyor. 27 Mayıs olayında Sosyalistler çok az bir rol oynayabildiler. Çünkü, 27 Mayıs zaten bir "Halk Hareketi" değildi. Dolayısıyla olayın halka yayılması, aydınlar ve öğrencilerden öteye taşmadı. Şimdi, her iki romanda da, bu durum bir veri kabul ediliyor. Karşıtlık, bu durumun nedenlerinin açıklanmasında ortaya çıkıyor. Vedat Türkali'nin romanına baktığımızda, bu açıklamanın eninde sonunda Sosyalistlerin örgüt yetersizliğine bağlandığını görüyoruz. Bu, "politik" bir açıklamadır; açıklanan şey kendisi de bir politik durum olduğuna göre, yerinde bir açıklama biçimidir. Ayrıca, benim kendi bilgim çerçevesinde (ama sanırım çoğu kişi de aynı görüştedir) doğrusu da budur.

Attila İlhan açıklamasının ağırlığını Bıçağın Ucu'nda toplamış. Onun gösterdiği gerekçenin politik olmaktan çok "ahlâki" olduğunu görüyoruz. Romanın Sosyalist tipleri öyle bir çizilmiş ki, bu insanların, bu ahlâk düşüklüğü ile, ne 27 Mayıs'da ne de başka herhangi bir olayda, olumlu olan hiç bir şey yapmalarına imkân yok. Her biri kendi patolojik korkuları içinde hapsolmuş, kendi kişisel çıkarları ve sapıklıklarıyla sınırladıkları dar dünyaları içinde zaten yaşamıyor, sürünüyorlar. Dolayısıyla, politik düzeyde bir eleştiri, bu insanlar için, daha başından geçersiz.

Bir Gün Tek Başına'da Sosyalistler, anti - demokratik iktidarın kendilerini ittiği çemberler içinde toplumun sorunlarıyla ilgileniyorlar. Denebilir ki, baş sorunları bu. Ama güçleri son derece sınırlı. Elinde imkânı olanlar, bu imkân oranında, bireysel olarak harekete katılıyor, bir şeyler yapmaya çalışıyorlar. Dolayısıyla, işin büsbütün dışında oldukları söylenemez. Sadece, imkânların sınırlılığı yüzünden etkinlikleri de sınırlı kalıyor ve belirleyici bir rol oynayamıyorlar. Attila İlhan'da ise böyle bir durum da yok. Sosyalistler fiilen işin tamamen dışında oldukları gibi, akılları da başka yerlerde. Tırmanan olaylar, sadece kendi başlarına gelebilecek işler açısından onları ilgilendiriyor.

SERT DOZDA BİR ELEŞTİRİ Mİ ?

Attila İlhan'ın çizdiği bir görünüm, o günün Sosyalistlerine karşı yöneltilmiş, aşırı sert dozda bir eleştiri mi ? Böyle nitelenebileceğini sanmıyorum. Eleştiri dediğimiz şey ister sert olsun ister yumuşak, düşmanlıktan farklıdır. Attila İlhan, romandaki kişilere bu kadar düşmanca baktığına göre, bunların hayattaki asıllarına da düşmanca bakıyor olmalı. Acaba yalnız Sosyalistler mi, o günün kadroları mı yazarın bu şiddetli öfkesini uyandıran, yoksa Sosyalizm mi? Attila İlhan romanlarında da, yazılarında da, buna çok açık bir cevap vermedi. Yani, hayır, ben Sosyalist değilim, demedi. Belki, bu sonucu çıkarmayı bize bıraktı.

Attila İlhan'ın yönelttiği abartılmış eleştirinin bazı haklı kaynakları olabilir. Bugünün görece rahat ortamından geçmişe bakarak, eski Sosyalistlerin çabalarını ve hatta kişiliklerini eleştirebiliriz. Bunu yaparken, bu insanların eksiklerini nesnel koşullarından koparırsak, başka birçok belirlemenin bir sonucu olan bir eksiklik ya da bir kusuru, o insan veya insanların başlıca tanımlayıcı özelliği gibi görür ve gösterirsek, ne hakseverce davranmış, ne de gerçek anlamda bir eleştiri getirmiş oluruz. Kişisel düşmanlığımızı ortaya dökmek dışında hiçbir şey sağlanmaz.

Gelgelelim, Attila İlhan'ın romanında eski Sosyalistlere karşı yöneltilmiş eleştiri tek başına durmuyor. 27 Mayıs olayı ile ilintili olarak, bu insanlar, 27 Mayıs'ı yapan küçük burjuva, Sosyalist düşünceyle ilgisi olmayan kimselerle karşılaştırılıyorlar. Roman boyunca, iki paralel çizgi halinde, Sosyalistlerin aşağılıklığı ile, Yüzbaşı Demir gibilerin yüceliği, soyluluğu bir arada, organik bir ilişki içinde veriliyor.

Sosyalistleri aşırı derecede aşağılayarak eleştirmek bir yana, buna bir de bu karşılaştırma eklenince, Attila İlhan'ın anlatmak istediği şeye dayanmak güçleşiyor. Bunu, belli bir politik bağlanma gereği, tiplemede teoriye uygun idealizasyonlar yapılmalıdır anlamında söylemiyorum, kesinlikle. Tamamen ampirik gözlem düzeyinde söylüyorum. Yani, gözü olan herkesin görebileceği bir şey. Tamamen ideoloji dışı bir adam, hatta bir lumpen, bir raslantı sonucu sıkıyönetimle çelişse ve 12 Mart döneminde, örneğin Selimiye hapishanesine gelseydi ; kaldığı kovuşta genç devrimcileri, birkaç yaşlı devrimciyi, ayrıca da eski 27 Mayıs'çıları görebilirdi. Orada bir ay kaldıktan sonra, diyelim ki Bıçağın Ucu romanının Halim'inin ve Yüzbaşı Demir'inin gerçek hayattaki asılları hakkında değerlendirmesini sorsanız, söyleyecekleri, hiç şüphem yok ki Attila İlhan'ın bizi inandırmak istediğinin tam tersi olurdu.

SOLUN İÇ MÜCADELESİ AYRIDIR

Biz Sosyalistler kendi aramızda itişir, kakışırız. Fikir ayrılıklarımız vardır, ciddîdir. Bir adam Sosyalist oldu diye ahlâken tertemiz olmaz elbet. Kusurlarımız çoktur, gerçekten çoktur. Ama bütün bunlara karşın, bu toplumun en iyi insanları da bizim aramızdadır. Sosyalizm içi kavgalarda, polemiklerde didişin, yorulun, usanın. Sövün sayın her kese . Bu perişan halinizde bir panzehir mi istiyorsunuz ? Gidin bir küçük burjuva reformistiyle, daha kuvvetli ilaç istiyorsanız bir küçük burjuva radikaliyle iki satır laf edin . "Nerede benim Sosyalistlerim?" diye koşar gelir, bu aşıyla en az bir ay hiç yakınmadan o anlamsız Sol - içi mücadeleye katlanırsınız. İstisnaları söylemiyorum, onlar iki tarafta da var elbette ; her zamanki gibi kuralı bozmadan var. Ama Sosyalistler arasında "namussuzluk" diye kızdığımız şeyler nitelikçe farklıdır burjuva özelliklerinden. Aynı kefeye koyamazsınız.

27 Mayıs'ın Yüzbaşı Demir'i, Attila İlhan'ın romanındaki değil, gerçek hayattaki Yüzbaşı Demir'i sonradan ne oldu acaba? Politik etkinliğini sürdürdüyse ?

Şüphesiz kesin genellemeler yapamayız bu konuda. Otuz küsur kişilik "Milli Birlik Komitesi" içinden bile öyle ayrı çizgiler çıktı ki. Yüzbaşı Demir umarız "Senatörler" çizgisinde kalmıştır. Ama belki de Türkeş'in CKMP' sinde milletvekili adayı, sonra da kamp hocası olmuştur. Ya da hareket soldan geliyor diyerek, bazı sollarla —kullanma ilişkisi içinde— cunta toplantılarına başlamıştır. O çizgi orada da bitmiyor. Sonunda hangi tarafta kaldı acaba Yüzbaşı Demir ? Sanık tarafında mı, savcı tarafında mı ? Çünkü aynı toplantıya katılan kimselerin kimini sanık, kimini savcı sandalyasında gördük.

Bıçağın Ucu 12 Mart rejimi sürerken yayımlandı. O dönemde, belli merkezler, birtakım kitaplar veya broşürler yayımlıyordu. Bunlarda, Sosyalistlerin ahlâksızlıkları filan anlatılıyordu. Sosyalistler, vatan hainliğinin yanı sıra, kişisel yaşayışları düzeyinde de ahlâksızdılar. Yalancıydılar, hırsızdılar, cinsel sapıklıklarının sonu yoktu, filan. Bu aldatıcı, sahtekâr Sosyalizm'e karşı, saf ve temiz Türk milletine, Atatürk yolu tavsiye ediliyordu.

Dünyanın her yerinde, bu gibi şeyleri yazanların yetenekleri aynı düzeydedir. Dolayısıyla söyledikleri pek etkili olmaz. Öyle çok küfrederler, küfretmekten kendilerini alıkoymazlar ki, sonunda yazdıklarının inandırıcılığı kalmaz. Halk, ortada zor ve baskı da varsa, ses çıkarmaz, bunları kabul etmiş görünür. Ama, çok fazla ilgilenmese bile, kanmaz bu gibi şeylere.

USTALIĞI TARTIŞILMAZ BİR ROMAN YAPISI

Attila İlhan'ın romanı ise aşağı yukarı aynı özü, ustalığı tartışılmaz bir roman yapısı içinde, propagandanın en önemli öğesi olan inandırıcılık sorununa epey dikkat ederek veriyordu. Demek ki, sözünü ettiğim öteki propaganda yayınlarının "başarılısı" gibi oluyor roman.

Şimdi, elbette Attila İlhan bunu kasıtlı olarak yapmadı. Ama bir zaman yakın olduğu insanlara karşı öfkesini öylesine denetlemesiz döküyor ki ortaya, herhalde hiç bir zaman hiç bir şeyi paylaşmak istemeyeceği birtakım başka adamların, yapmaya çalışıp da beceremedikleri şeyi onlardan iyi yapmış oluyor. Sırtlan Payı'nın biraz değişen perspektifi de, Bıçağın Ucu'ndaki bu büyük haksızlığı ve bu büyük yanılgıyı gidermeye yetmiyor.

YARIN: BİR GÜN TEK BAŞINA

AZİZ NESİN — böyle gelmiş böyle gitmez — 2. BÖLÜM

BAŞKA BİR ERKEK ÖĞRENCİNİN AĞZINDAN, TANIMADIĞIM KIZ ARKADAŞINA YAZILAR YAZIYORDUM

Anket soruları içinde " En sevdiğiniz çiçek ? " "Renklerden en sevdiğiniz? ", "Gülü mü, lâleyi mi, karanfili mi tercih edersiniz?" gibi beylik sorular olduğu gibi, cevabı zor sorular da olurdu. Beylik sorulara genellikle "Renklerle zevkler münakaşa edilemez" gibilerden yine beylik cevaplar verilirdi. Sorular içinde "Karlı bir dağ başında, ya da bir ıssız adada tekbaşınıza kalsınız, en çok kimi özler, kimin yanında olmasını istersiniz?" Zorla ve yapay olarak drama düşürülmüş insanın içinden çıkılmaz durumunu anlatan şöyle bir soru da vardı: "Anneniz, eşiniz ve çocuğunuzla birlikte sandaldayken, sandal devrilip hep birden denize düşseniz, sizden başka... da yüzmek bilmese, ve yalnız içlerinden birini kurtarabilecek olsanız, hangisini kurtarırdınız?"

Sorulara verilen cevaplardan, cevap verenin karakterinin anlaşılmasına çalışılırdı. Defter sahipleri ya da cevap verenler birbirlerinden hangisinin cevabını beğenirlerse onunla arkadaşlık kurmak isterlerdi.

Benim hiç hatıra defterim de, anket defterim de olmadı. Böyle bir gereksinme de duymadım. Ama biçok hatıra defterine ve anket defterine yazılar yazdım, resimler yaptım. Anketi, cevap vermeleri için kendilerine gönderilen öğrencilerin ilginç bulmaları için özgün sorular olması gerekirdi. Arkadaşlarım, özgün anket soruları yazmam için defterlerini bana verirlerdi. Kimi arkadaşlarım da, kendi yerlerine ankete cevap vermemi isterlerdi.

Anket defterlerine yazıları, daha çok eve izinli çıkmayıp okulda kaldığım hafta tatili günleri de yazar, ders çalışma saatlerimi anket defterleri yüzünden ziyan etmezdim.

Tanımadığım kız öğrencilerin anket defterlerine, arkadaşlarımın yerine yazdığım yazıların kızlar arasında çok ilgi çektiğini öğreniyordum. Çünkü, arkadaşlardan, onların yerine, kızların anketlerine cevap vermemi isteyenler artıyordu. Bu cevaplardan gerçek ad yerine kullandığım simgelerden belleğimde kalanlar şunlar: Ballıbaba, katırtırnağı, ısırgan, keçiboynuzu... Bu simgeler bile kızlara özgün geliyor, ilgilerini çekiyordu.

Bu benim yaptığım bir bakıma yazılı Sirano dö Berjerak'lıktı. Başka bir erkek öğrencinin ağzından, tanımadığım o erkek öğrencinin kız arkadaşına yazılar yazıyordum. Bir anlama, tanımadığım kızlara bu yazıları yazarken kendimi o kızın arkadaşı olan erkek öğrencinin yerine koyuyordum ; ankete cevap vermiş olduğu sanılan sınıf arkadaşımla özdeşleşiyordum. Yani bilinçaltı bir duyguyla böyle olduğumu sanmalıydım. Yoksa ne diye zamanımı harcayıp da başkasının yerine yazılar yazacak, anketlere cevaplar verecektim, bütün bunlardan bana neydi !

Hiç kız arkadaşım olmadığı için, gerçeklerden iyice soyutlayıp erişilmez, dokunulmaz, huriler, melekler gibi yücelttiğim bir kız kavramı yaratmıştım. Arkadaşlarımın çoğu da benim gibiydi. Kafamda bir tasarım olarak yücelttiğim bu kız kavramını ilk kez Suat Bey bozmuştu. Sekizinci sınıfta yurtbirgisi dersi öğretmenimiz de olan "dahiliye müdürü" müz Suat Bey, bir derste, arkadaşlarımızın arkalarından koştukları kızları, "Düşersiniz bir sümüklü şatifillinin arkasına..." diyerek uzun uzun öyle bir alay etmişti, öyle bir alay etmişti ki, kurduğum o güzelim kız tasarım tuzla buz olmuştu. Suat Bey doğru söylüyordu, evet ama, yine de, az da olsa benim soyut dünyamda yarattığım o tüy gibi duyulup dağılıveren bir güzel koku gibi, ak boncukları çarpıp parçalanan köpükler gibi, asma kütüklerinde sabah ayazındaki üzüm salkımını saran buğu gibi, gülün yanağında titreşen çiğin saydamlığı gibi, havada bir görülüp gözden yiten duman gibi kızlar da olacaktı bu dünyada, olmalıydı böyle kızlar da...

Kim olduğunu şimdi anımsayamadığım bir arkadaşım, bir kız arkadaşının anket defterini bana getirmişti. Kendi adına, kızın anket sorularına cevap vermemi istiyordu. Bu anket soruları, öncekilere hiç benzemiyordu. Sorulara verilen cevaplar da, sorulara uygundu. Hergelece sorular, edepsizce cevaplar... Bu soruları soran kız, ilk kez Suat Bey'den işittiğim o şatifillilerden biri olmalıydı. Ben de defterdeki sorulara, cevaplardan daha baskın alaylı cevaplar yazdım. Kız bu cevapları görünce, arkadaşıma, "Bunları sen yazmış, olamazsın, kim yazdıysa bu cevapları bir de kendi ağzından yazsın..." demiş. O anket defteri ikinci kez bana geldi. Bu kez kendi cevaplarıma kendim için bir simge bulmam gerekiyordu. Arkadaşım için Ballıbaba simgesini kullanmıştım, kendim için de nedense o açıksaçıkça sorulara göredir diye Kıllıbaba simgesini uygun gördüm. Bu Kıllıbaba sanı sınıfta yayıldı. Arkadaşlarım bana Kıllıbaba demeye başladılar. Sonraları, yalnızca Kıllı dediler. Özellikle sıra arkadaşım Ödemişli Kâmil, "Len Kıllı !..." diye seslenirdi. İşte böylece benim bugünedek sınıf arkadaşlarım arasında süren Kıllı sanım takılmış oldu.

GÖRDÜĞÜM İLK KOMÜNİST

Dünyamıza Merih'ten gelmiş insanlar diye kimi resimli dergilerde yarı insana benzer, yarı da benzemez yaratık resimleri yapılıyor. Daha bundan yirmi - yirmibeş yıl öncesine dek, pekçokları, komünistleri, Merih'ten gelmiş insandan daha da olmadık, görülmedik, şaşılası biçimde sanırdı.

DP iktidarı 1955 Eylül'ünde Kıbrıs için İstanbul'da elaltından bir sokak mitingi düzenletip bu mitingin yönetiminde ipin ucunu elinden kaçırarak, sokak gösterilerinin, istemediği yönde azarak 6 - 7 Eylül gecesi İstanbul'un yakılıp yıkılmasıyla zarar da milyarları aşınca, iktidar şaşırmış, bu suça sorumlu uydurmaya kalkışmış, sonunda da nasıl olsa komünistleri korumaya kimse yüreklenemeyeceğinden, komünist diye gelişi güzel tutuklattığı altmış solcunun üzerine suçu atmış ve bu yıkımdan haberleri bile olmayan altmış solcuyu tek tek Harbiye Askeri Cezaevindeki hücrelere kapatmıştı. O zaman, ben de, İstanbul'u yakıp yıkmaktan sözde sanık olarak hücreye kapatılanlardan biriydim. Merkez Komutanı olan general, iktidar politikacılarının oynadığı bu oyundan bilgisizolarak, gerçekten komünist ve gerçekten İstanbul'u yıktıklarını sandığı hücrelere kapatılmış bu insanları görmeye gelmişti. (27 Mayıs 1960'dan sonra bu general Ankara'daki olayların sorumlusu olarak Yassıada tutukluları arasında yargılanmış ve mahkûm edilmiştir.) Hücrelerin dıştan sürgülü kapıları açılıyor ve general kapının ağzında durarak, her solcuyu,-evet, tıpkı böyle- hiç görmediği sanki Merih' ten gelmiş bir yaratık seyreder gibi uzun uzun seyrediyordu . İnce ince ve şaşkın şaşkın bakışlarından, acaba bu solcular nasıl oluyorlar, sorusu okunuyordu.

Bundan yirmi yıl önce böyle olunca, kırkbeş yıl önce nasıl olabileceğini düşününüz.

Anlatacağım olayı daha iyi açıklamak için bir olguyu daha ekliyeyim.

(DEVAM EDECEK)

SPOR

G.Saray ın "uyutmaca"sı!..

Lider, yine Trabzonspor, izleyicileri, Fenerbahçe ve Galatasaray. Adanaspor ve Altay da yerlerini korudular. Üst sıralardaki bu düzen, son sıralarda büyük ölçüde değilse de değişti. Değişmeyen tek ekip, Ankaragücü; kendi sahasında Eskişehirspor'u 1-0 yenmesine karşın yine 16.

Atılan gol sayısı 12. Ve "değişmeyen"lerden biri de "golsüzlük"...

Giresunspor, Bursa deplâsmanından iki puanla dönerken sadece 15. sıradan kurtulmakla kalmadı; Bursa seyircisinden de, başta Datcu olmak üzere bol bol alkış topladı.

Beşiktaş'ın İzmir'de Altay karşısında aldığı 1-1'lik sonuç başarı değilse de, yerini sağlamlaştırması bakımından İstanbul Siyah-Beyazlıları için "sevindirici"ydi !.. Galatasaray yöneticilerinin "Şampiyonluk için son haftaları beklemek" sözleri, son Adana Demirspor beraberliği ile "uyutmaca" olmaya başladı ! Zonguldakspor da, kendi sahasında 1-1'lik sonuçla Adanaspor'a bir puan sunarken, 14.'lükten 15.-liğe düşüyordu !..

Orduspor 3-0'lık galibiyetle 7. sıraya yükselirken, rakibi Balıkesirspor'u 14.'lüğe itiyordu.

3'ü golsüz olmak üzere 4'ü beraberlikle sonuçlanan haftanın maçlarında Giresunspor'un Bursa'da sağladığı 2-1'lik galibiyetle sonuçlanan karşılaşma, futbol yönünden en doyurucu olanıydı.

Şampiyonluk mücadelesinde yapılacak tahminler 26. hafta sonunda kolaylaşırken, düşecek takımlar için söylenecek sözler biraz daha zorlaşıyordu.

Fenerbahçe, İnönü Stadında Göztepe ile yaptığı karşılaşmada golsüz berabere kalırken, liderden biraz daha uzaklaşıyordu. Fotoğrafta bu karşılaşmadan bir görünüm. (Foto : T.H.A.)

TÜRKİYE I. LİGİNDE PUAN DURUMU

TAKIMLAR	O	G	B	M	A	Y	P
TRABZONSPOR	26	16	6	4	33	13	38
FENERBAHÇE	26	13	10	3	38	16	36
GALATASARAY	26	11	12	3	33	17	34
ADANASPOR	26	12	8	6	29	23	32
ALTAY	26	8	12	6	27	25	28
BOLUSPOR	26	9	7	10	32	35	25
ORDU	26	7	11	11	18	20	25
AD. D. SPOR	26	8	8	10	20	15	24
BURSASPOR	26	9	6	11	26	28	24
BEŞİKTAŞ	26	5	13	8	23	30	23
GÖZTEPE	26	6	10	10	27	28	22
ESK. SPOR	26	6	10	10	24	28	22
GİRESUN	26	6	10	10	22	26	22
ZONGULDAK	26	5	11	10	18	22	21
BALIKESİR	26	7	7	12	11	28	21
ANKARAGÜCÜ	26	6	7	13	27	45	19

TV BUGÜN

13.00 YAY-KUR

17.35 KONSER

Anlayamadılar gitti. Bu saatte konser programını kim izler? Zaten bir avuç meraklısı var., Hülya Saydam piyanosunda, Mozart, Chopin, Bülent Tarcan' dan örnekler sunacak.

17.55 ÇOCUK VE ARKADAŞI

Mark ve ayısı Ben, yeni serüvenleri "Perili Kale"de izlenecekler.

18.20 BİLELİM BULALIM

Bir yarışma programı . İki ilkokulun küçükleri bilgi yarışmasında karşı karşıya geliyorlar.

18.55 ANADOLU TÜRK HALK RESMİ

Haftanın izlenecek, daha doğrusu izlenmesi gereken programlarından. Tekin Özertem'in yaptığı programın ikinci bölümü yayınlanacak. Mevlevi ressamları ve yapıtları tanıtılıp, anlatılacak.

19.25 ERCAN TURGUT PARLA ŞENOL

İki şarkıcının ilkel şarkıları dinlenecek.

20.00 HABERLER

20.35 GENÇ DOKTORLAR

Diziden yeni bir bölüm. Bu kez hastane kitaplığında çalışan Jeanne'nin başından geçenler ekrana geliyor. Doktorlar öğreniyorlar ki, Jeanne adlı kızcağızın iki kişiliği varmış...

21.20 TÜRK HALK MÜZİĞİ TOPLU PROGRAMI

Mustafa Geceyatmaz'ın yönetimindeki topluluktan birkaç türkü dinlenecek.

21.55 TELEVİZYONDA YERLİ SİNEMA

Yüreğimde Yare Var adlı film oynatılacak. Film le ilgili kısa açıklama aşağıda.

23.30 GÜNE BAKIŞ

TV'de sinema

Turan TANYER

SAFA ÖNAL'IN KÜÇÜK İNSANLARI

Safa Önal, yılların senaryocusu..Türkiye sinemasının senaryocuları arasında ilk akla gelenlerden. Yüzlercesini yazmış bugüne dek. İyisi var, kötüsü var içlerinde.. Safa Önal'ın senaristlik dışında, sinemadaki bir başka uğraşısı da yönetmenlik alanında. Önal arasıra yönetmenlik yapıyor. İlk denemelerinde pek öyle başarılı olduğu söylenemez. Daha çok 1973'den sonra yaptığı filmlerle sinema yazarlarının dikkatini çekebildi. Örneğin bir "Umut Dünyası", bir "Yüreğimde Yare Var" bunlardan ikisi.. Yanılmıyorsak, bize ulaşan son filmi "Batsın bu Dünya" oluyor.. Küçük insanları anlatan Safa Önal'ın dünyasını, Orhan Gencebay'ın dünyasının aldığı bir filmdi.

"Yüreğimde Yare Var", öncelikle şunu söyleyelim, öyle önemli, üzerinde uzun uzun söz edilecek değerde, iddialı bir film değil. Ancak buna karşılık temiz, berrak, belki de iddiasız oluşundan gelen rahat bir anlatım göze çarpıyor. Aynı evde büyüyen iki gencin arasındaki aşk, bu aşkın gizliliği bugüne dek anlatılmamış şeyler değil. İki küçük insanın dünyasına girenler, zengin erkek, ve mutlu son bunlar hep bilinen şeyler kuşkusuz.. Fakat bu şematikliğin dışında bir içtenlik varki, insanı saran onun sıcaklığı oluyor. İstanbul'un kenar mahalleleri, mahalle sakinleri. Safa Önal, Memduh Ün'den sonra küçük insanların arasına ulaşabilen ender yönetmenlerden biri oluyor bu filmde. Türkan Şoray, "Vesikalı Yarim", "Ana", belki de daha öncesinden bir "Acı Hayat" ın başarılı oyuncu oluyor yine.. Hakan Balamir de öteki oyuncusu filmin; sonra, Hulusi Kentmen, Uğur Güçlü...

VİETNAM'IN ADI DA DEĞİŞTİRİLECEK

VİETNAM ULUSAL MECLİSİ SEÇİLDİ

NEW YORK-Kuzey ve Güney Vietnam'ın birleşmesi yolunda en önemli adımlardan biri olan ulusal seçimler, Pazar günü yapıldı. Ulusal Meclis'in 492 üyesinin belirlendiği seçimlere, seçmen kitlesinin hemen hemen yüzde yüz oranında katıldığı bildiriliyor.

UPI ajansının haberine göre hemen her seçim bölgesinde Komünist Partili adaylar muhalefet olmadığından Meclis'e girmişlerdir. Bazı bölgelerde tarafsız ve bağımsızların da listelere, alındıkları bildiriliyor.

Vietnam Ulusal Meclisi - nin ilk oturumunda yeniden birleşme yolunda bir karar alması ve aynı zamanda yeni Vietnam devleti için bir ad bulması beklenmekte. Aynı oturumda başkentin Hanoi olarak tesbiti de söz konusu.

Öte yandan New-York' ta bildirildiğine göre Vietnam açıklarında denizde petrol aramalarına yeniden başlanması amacıyla Vietnam makamları ile Amerikan büyük petrol şirketlerinden en azından birinin temsilcileri arasında görüşmeler sürdürülmekte.

"Mobil-Oil" şirketinin bir sözcüsü, bu şirketin temsilcilerinin Vietnam ile Birleşik Amerika arasında diplomatik ya da ticari ilişkilerin yokluğuna rağmen Vietnamlı yöneticilerle temas kurmuş olduklarını açıkladı.

"New-York Times" gazetesi de önceki gün birçok Amerikan ve Batılı (Fransız, İngiliz, Kanadalı ve Japon) petrol şirketinin Güney Çin denizinde petrol kuyusu açmak amacıyla Vietnam makamlarıyla temas kurduklarını yazmaktaydı. Gazeteye göre petrol şirketlerinden birinin ileri gelen sorumlusu, bu alanda "önemli sözleşmeler"in bu yıl içinde imzalanacağına güvendiğini belirtti.

Bilindiği gibi geçen Ağustos'ta, Güney Vietnam Ulusal Kurtuluş Cephesi Merkez Komitesi Başkanı Nguyen Huu Tho, ülkenin egemenlik ve bağımsızlığına saygı gösterilmesi koşuluyla yabancı ülkelere Vietnam açıklarında petrol kuyusu işletme izni vermeğe hazır olduklarını açıklamıştı.

Vietnam'da-Artık savaşın yaraları sarılıyor

Sovyetler'de yeni bir yöntemle körlüğün tedavi edildiği açıklandı

LONDRA- Kısmen kör olan küçük bir İngiliz kızı, batıda henüz bilinmeyen bir yöntemle tedavi görmek üzere Moskova'ya gitti.

Fiona Cummings adlı kız çocuğu, daha önce de aynı nedenle iki kez daha Moskova'ya gitmişti. Fiona'nın annesi, Moskova'da gördüğü tedaviden sonra kızının biraz daha iyi görmeğe başladığını ve tedavisi tamamlanınca kısmi körlüğünün tamamen ortadan kalkacağını umduğunu söyledi.

Tan ORAL

Milletvekilleri illere hareket etti

CHP, bütün illerde bölge toplantılarına başlıyor

CHP BÖLGE TOPLANTILARINDA ÖRGÜT İÇİ SORUNLAR VE YÖRESEL SORUNLAR GÖRÜŞÜLECEK. BÖLGELERDE MEYDANA GELEN OLAYLAR VE DİĞER SORUNLAR ELE ALINACAK.

ANKARA-CHP'nin bölge toplantıları bugün başlıyor. Merkez Yönetim Kurulundan sekiz yönetici ve 70 parti müfettişi illere hareket ettiler.

CHP bölge toplantıların - da örgüt içi sorunlar yanında, o bölgelerde meydana gelen komando saldırıları, partizanlıklar, pahalılık konuları da ele alınacak. CHP Genel Sekreter Yardımcısı Ali Topuz, Perşembe günü İçel, Adana, Gaziantep ve Hatay bölgesine gidecek. Topuz'un buralarda Ecevit'in hafta sonunda İskenderun'da katılacağı "Özgürlük ve Barış" mitinginin hazırlıklarını yapacağı belirtildi.

CHP Genel Merkez yetkililerinden alınan bilgiye göre il müfettişleri delege saptamada demokratik yöntemin uygulanmasına çalışacaklar. Bu nedenle her il müfettişi için basılı formlar dağıtıldı. Bu formlarda delege sayısı, kadın ve gençlik kolu çalışmaları, delege saptamada uygulanan yöntemler hakkında açıklayıcı bilgi bölümleri yer almakta. İl müfettişlerinin merkezde oturarak köy delegesi saptanmasını engelleyeceklerı ve delegelerin köylerde yapılacak toplantılarda seçilmesi için çalışacakları öğrenildi.

DELEGE SEÇİMLERİ VE KONGRELER

CHP Merkez Yönetim Kurulunun bölge toplantılarından sonra delege seçimleri ve il, ilçe kongrelerinin zamanını saptayacağı bildiriliyor. Alınan bilgiye göre delege tesbitlerinin Mayıs ayı içinde tamamlanması ve Haziran, Temmuz aylarında da ilçe ve il kongrelerinin düzenlenmesi yolunda çalışmalar yapılmakta. Ancak Ankara' nın Çankaya ilçesinde delegeler saptandı. Bu listelere itirazlar yapıldığı için, itirazlar incelendikten sonra listeler kesinleşecek. Altındağ ilçesinde ise listeler dün askıya alındı. Bu listelere de itiraz yapılırsa aynı şekilde incelemeye tabi tutulacağını söyleyen Genel Sekreter Yardımcısı Ali Topuz, "tam bir demokratik anlayış içinde yapılan işlemlerin durumunu isteyen gazeteciler gözlemci olarak giderek saptayabilirler" dedi. (ANKA)

SSCB Savunma Bakanı Mareşal Greçko öldü

MOSKOVA-Sovyetler Birliği Savunma Bakanı ve Sovyet Komünist Partisi siyasi büro üyesi Maraşal Andrei Greçko Moskova'da öldü.

72 yaşındaki Mareşal Greçko'nun kalp krizinden öldüğü bildirilmekte. Moskova' daki gözlemciler, Greçko'nun yerine Varşova paktı kuvvetleri başkomutanı olan Mareşal İvan Yakubovski'nin getirileceğini ileri sürmektedirler. 1903'te doğan Reçko, 1919 da Kızıl Orduya katılmış 1939-40 Sovyet-Fin savaşında ve 2. Dünya Savaşında Komutanlık yapmıştı. Mareşal Greçko 1953'teki Doğu Berlin ayaklanmasının bastırılmasında ve 1968 deki Çekoslovakya müdahalesinde önemli rol oynamıştı.

Greçko, 1970'te Sovyet Komünist Partisi siyasi bürosuna seçilmişti. Greçko'nun yerine Maraşel Yakubovski'nin atanması halinde, Varşova Paktı askeri kademelerinde önemli değişikliklerin meydana gelebileceği bildirilmekte. Varşova Paktı kurmay Başkanı General Stemeko'da geçen hafta sonunda ölmüştü.

Sovyetler Birliğinin 3,5 milyon kişilik silahlı kuvvetlerinin komutasını elinde tutan Greçko, son yıllarda ülkesinin milyarlarca ruble harcayarak kıtalararası anti balistik füzelerle ve nükleer denizaltılarla donanmasını sağlamıştı.

16 yaşında Bolsevik devrimi sırasında Kızıl ordu saflarında çarpışmaya başlayan Maraşel Greçko'nun 2 metrelik boyu yüzünden arkadaşları tarafından "fasulya sırığı" diye çağrıldığı bilinmekte. (Ajanslar)

Ankara Belediyesi Saraçoğlu mahallesini ticaret merkezi haline getirecek

ANKARA - Ankara Belediye Başkanı Vedat Dalokay, şehir içi yollardaki çukurların, kışın çok şiddetli geçmesi yüzünden açıldığını, bu arızaların yaz gelmeden giderileceğini bildirdi. Dalokay, özellikle motorlu araç sahibi yurttaşların zarar ve şikâyetlerine yolaçan bu durum üzerinde bilgi verirken, kışın yağan ve uzun süre kalkmayan karın yolları çatlattığını, gedikler ve çukurlar açtığını söyledi. Dalokay "Dünyanın en güçlü, belediyelerinden birine sahip Moskova'da bile, böyle şeyler oluyor" dedi. Dalokay, tüm belediye olanaklarının, yolların yazdan önce onarılması için seferber edildiğini açıkladı.

OTOPARK SORUNU

Başkentin otopark sorununun çözümü için bir çeşit "abonman" usulü uygulanmasına karar verildi. Ankara Belediyesi yetkililerinden alınan bilgiye göre motorlu araç sahibi yurttaşlara, başvurdukları takdirde, "abonman kartı" gibi kullanılacak birer kokart verilecek, bu kokarta sahip yurttaşlar, vasıtalarını yol kenarlarında istedikleri gibi park edecekler. Belirli süreler için verilecek bu "abonman - kokartlar" için yurttaşlar, belirli ve toptan bir ücret ödeyeceklerdir.

SARAÇOĞLU MAHALLESİ TİCARİ MERKEZ OLACAK

Ankara Belediyesi, mülkiyeti Maliye Bakanlığının olan Namık Kemal Mahallesindeki subay lojmanlarını yıkıp, bu bölgede bir ticaret merkezi kurmak için hazırlıklara başladı. Belediye yetkililerinden öğrenildiğine göre, "Saraçoğlu mahallesi" adıyla kurulan subay lojmanları, yeni Ankara planında şehrin ticarî merkezi olarak belirlendi. Saraçoğlu mahallesinin adı, Demokrat Parti devrinde, "Namık Kemal mahallesi" olarak değişmişti.

Ankara Belediyesi tarafından hazırlanan Yeni Ankara planı dolayısıyla, Belediye ile bazı bakanlıklar arasında uyuşmazlıklar çıkacağı sanılmaktadır.

Politika

Sovyetler'den alınan askeri araçların revizyonu Çin'de yapılacak

Sovyet-Mısır ticaret anlaşması imzalanıyor

MOSKOVA - Mısır Ticaret Bakanı Zekeriya Abdül - fettah, Sovyetler Birliği ile 321 milyon dolarlık bir ticaret anlaşması imzalamak üzere Moskova'da bulunuyor.

Mısır Devlet Başkanı Enver Sedat'ın, geçen ay 15 yıl süreli Mısır- Sovyet dostluk anlaşmasını tek yanlı olarak feshetmesinden sonra, bir Mısırlı bakan ilk defa Rusya'yı ziyaret etmekte.

ANLAŞMA DAHA ÖNCE İKİ KEZ ERTELENDİ

Mısır ile Sovyetler Birliği arasında bu yılki ticareti düzenle... olan anlaşmanın imzalanması daha önce iki defa ertelenmişti.

Mısır, Sovyetler Birliği'nden kömür, kâğıt, kereste, petrokimya ürünleri ve sanayi teçhizatı ithal etmekte. Bu ülkeye pamuk dokuma, pirinç, turunçgiller ve deri mamülleri ihraç etmektedir.

ÇİN, MISIR'A ASKERİ MALZEME VERECEK

KAHİRE - Mısır Devlet Başkanı Enver Sedat, Mısır ile Çin Halk Cumhuriyeti arasında imzalanan askeri protokol gereğince, Çin'in Mısır'a Sovyet yapısı silâhlar için yedek parça vereceğini ve ayrıca askeri malzemenin revizyonunun Çin'de yapılacağını açıkladı.

Danimarka Başbakanı Anker Joergensen'in Mısır'a yaptığı gezide eşlik eden gazetecilerle konuşan Enver Sedat, Mısır ordusunun elindeki malzemenin büyük kısmının 1975 yılında Rusya'da revizyona tabi tutulmasının programlandığını ancak Sovyet hükümetinin daha sonra bunu reddettiğini söyledi. (A.A)

LÜBNAN'DA ÇİFTE YÖNETİME GİDİLİYOR

BEYRUT - Lübnan iç savaşının siyasi ve askeri alanlarında durumun oldukça düzelmeye yüz tuttuğu bir sırada, Kemal Canpolat'ın başkanlığında bir toplantı yapan müslüman partiler, kendi kontrolleri altındaki bölgede "yerel bir yönetim" kurma kararında olduklarını bildirdiler.

Kemal Canpolat, ilerici ulusal hareketin kontrolündeki bölgenin 8.200 kilometre kare (bütün Lübnan'ın %82'si) olduğunu, burada kurulacak yerel yönetimin güvenlik ve iaşe alanında anarşiye son vermeye çalışacağını söyledi. Bu yönetim, aynı zamanda, güvenlik alanındaki boşluktan yararlanarak Lübnan, Arap ve yabancı orduların girmesine de engel olacaktır" diyen Canpolat, bu konuda şunları söyledi:

"- Böylece şu himayecilik, vesayet, manda gibi masallara son vermiş olacağız. Bunlar bizi yıllarca geriye götürecek niteliktedir."

Canpolat, kurulacak yerel yönetimin, iktidar boşluğunu da doldurarak ; Arapların, uluslararası çevrelerin, İsrail'in ve Amerikalıların Filistin direnme hareketini boğmak üzere hazırladıkları komployu uygulamak için bu boşluktan yararlanmalarını da engelleyeceğini söyledi.

Hıristiyan partilerin de yerel bir yönetim kurma anlamına gelen bir dizi uygulamaya başvurduğu bilinmektedir. (Kendi kontrolleri altındaki bölgede posta, güvenlik ve sivil yargılama hizmetleri ile benzin dağıtımı konusunda karne usulü gibi)..

Lübnan için yeni bir Devlet Başkanı seçimi yolunda ilerlemeler olduğu bir sırada, ateşkes hattının iki yanında birbirinden farklı ideolojik temellere dayanan çifte bir yönetim tehlikesi ülke ufuklarında belirmiş olmaktadır.

Lübnan Meclis Başkanlık Divanının Salı günü (bugün) toplanarak Cumhurbaşkanı için yapılacak seçimin tarihini saptaması ve seçimlerin olaysız geçmesi için gerekli tedbirleri alması gerekmektedir. (A.A.)

Franciye-Yerine kim gelecek.

Asgari ücretlerden vergi alınmaması için yeni bir kanun teklifi yapıldı

ANKARA- Gaziantep CHP Milletvekili İbrahim Hortoğlu ve arkadaşları tarafından, asgari ücretlerden vergi alınmamasını öngören yeni bir kanun teklifi yapıldı. Gelir Vergisi kanununun bazı maddelerini değiştiren ve bazı ekler getiren teklifte, ücretlerin vergilendirilmesinde Mali Denge Vergisi ve damga pulu kesintilerinin matrah dışı bırakılması da önerildi.

Hortoğlu ve arkadaşlarının kanun teklifinde, gerçek ücret geliri sahiplerine fazla çalışma karşılığı yapılan ödemelerin, vergi dışı bırakılan fazla çalışma ücretinin tutarı asıl ücretin yüzde yirmi beşini geçmeyeceğini öngörmekte. Yükümlü evli ise, vergi dışı bırakılan miktar eş ve çocukların her biri için yüzde 25 artırılacak. Haftalık ücretlerde yedi gün üzerinden indirim yapılacak. Gelir Vergisi de şu oranlarda alınacak

"Gelir dilimi ilk 10 bin lira için vergi oranı yüzde 10, sonra gelen 20 bin lira için yüzde 15,40 bin lira için yüzde 20, 80 bin lira için yüzde 25, 120 bin lira için yüzde 30, 160 bin lira için yüzde 40, 200 bin lira için yüzde 50, 400 bin lira için yüzde 60, 470 bin lira için yüzde 65."

1 milyon 500 bin liradan sonra gelen miktar için yüzde 65 vergi oranı öngörülmekte.

EMEKLİ AYLIKLARININ ARTTIRILMASI GÖRÜŞÜLECEK

Öte yandan "Memur emekli ikramiyelerinin 30 maaşa çıkarılmasını ve 1970 öncesi memur emeklilerinin aylıklarının arttırılmasını" öngören kanun tasarısı, Millet Meclisi Plan Komisyonu'nun bugünkü toplantısında, bir kez daha görüşülecek.

Bilindiği gibi, konuya ilişkin 17 kanun tasarı ve teklifi, Komisyon'un daha önceki toplantılarında görüşülmüş, tek tasarı şeklinde düzenlenerek Millet Meclisi, Genel Kurulu'na sunulmuştu. Tasarı'nın Millet Meclisinde görüşülmesi sırasında, verilen değişiklik önergelerinin çokluğu nedeniyle, komisyon, tasarıyı "bu önergelerin ışığında tekrar incelemek üzere geri almıştı.

Millet Meclisi Plan Komisyonu, geçtiğimiz hafta içinde toplanamadığından, tasarı'yı ikinci kez görüşememişti.

Komisyonun bugünkü toplantısında ele alınacak tasarı muhtemelen Millet Meclisi Genel Kurulu'nun 29 Nisan Perşembe günü yapacağı toplantıda görüşülecektir.

Komisyonun yarın yapacağı toplantıda, bu iki madde hakkında verilen çok sayıdaki önerge gözden geçirilecek ve benzer önergeler birleştirilecektir. Emeklilik ikramiyesinin 30 maaşa çıkartılmasına ilişkin madde hakkında verilen önergelerden ; birisi, 30 maaşın brütünün gözönüne alınarak hesaplanmasını önermektedir. CHP' li üyeler tarafından verilen bu önergenin kabulü için CHP' li üyeleri gayret göstereceklerı grup yöneticileri tarafından ifade edilmiştir.

Tez-Büro-İş Türk-İş'de grev uygulaması kararı aldı

ANKARA- Tez Büro-İş Sendikası ile işveren durumunda Türk-İş arasında bir süredir devam eden uyuşmazlık çözülemedi ve sendika bu iş yerinde grev kararı aldı.

Tez Büro-İş Sendikası Genel Başkanı Doğan Üstkanat, konuyla ilgili olarak yaptığı açıklamada, Tez Büro-İş Sendikasına mensup olan ve Türk-İş'de çalışan işçilerin bazı haklarının verilmediği gerekçesiyle, bu sendikanın bir süreden beri işveren Türk-İş'le uyuşmazlık halinde bulunduğunu belirtti.

UYGULAMAYA BUGÜN BAŞLANIYOR

Üstkanat, konunun uzlaştırma kuruluna götürüldüğünü, ancak kurulun önerilerine Türk-İş'in karşı çıkması üzerine bu iş yerinde grev uygulamasına gidilmesinin kararlaştırıldığını ifade etti ve uygulamanın bugün saat 10.00'dan itibaren başlatılacağını söyledi. (THA)

Korgeneral Engin'den boşalan Komutanlığa Korgeneral Sabri Tavazar getirildi

ANKARA-Hava Kuvvetleri Komutanlığına atanan Korgeneral Cemal Engin'den boşalan İzmir Hava Eğitim Komutanlığına, Milli Güvenlik Kurulu Sekreter Yardımcısı Korgeneral Sabri Tavazar atandı. Korgeneral Tavazar, ile ilgili atama işlemi dün tamamlandı.

Bilindiği gibi Milli Güvenlik Kurulu Genel Sekreteri Korgeneral Namık Kemal Ersun, önce Kara Kuvvetleri Komutan Yardımcılığına getirilmiş, Kara Kuvvetleri Komutanı Orgeneral Eşref Akıncı'nın emekliliği üzerine Kara Kuvvetleri Komutanlığına atanmıştı. Orgeneral Ersun'un Kara Kuvvetleri Komutanlığına getirilmesinden sonra, komutan yardımcılığına herhangi bir atama yapılmadı.(ANKA)

Zonguldak Maden-iş Sendikası yöneticileri, yolsuzluk iddiası ile yargılanıyor

ZONGULDAK-Türk-İş' e bağlı Türkiye Maden-İşçi Sendikaları Federasyonu üyesi Zonguldak Maden İşçileri Sendikası İcra Kurulu üyeleri hakkında Zonguldak Asliye Ceza Mahkemesinde açılan davanın ilk duruşmasının yarın yapılacağı bildirildi

Geçen yıl Kasım ayında yapılan olağanüstü kongrede denetçiler tarafından hazırlanan raporda İcra Kurulu üyelerinin yolsuzluk yaptıkları iddia edilmişti.

Üst kuruluş olarak Maden Federasyonu tarafından Zonguldak'ta yapılan denetleme ve Türk-İş tarafından hazırlanan raporlarda da sendikanın gelirlerinin yolsuz şekilde harcandığı belirtilmiştir. Zonguldak Maden İşçileri Sendikası Genel Başkanı Mehmet Tezer, Genel Başkanvekili Nizamettin Özkan, Genel Sekreter Yusuf Ziya Kara Teşkilatlanma Sekreteri Kemal Kuyucu ve Mali Sekreter İhsan Dikenli yarın yargılanacaklardır. Duruşmayı çok sayıda maden işçisinin de izleyeceği bildiriliyor. (THA)

Valilikçe kapatılan Töb-Der Gelibolu şubesi mahkeme kararı ile açıldı

GELİBOLU-Çanakkale Valisi Babür Ünsal tarafından amacı dışına çıktığı gerekçesi ile süresiz kapatılan TÖB-DER Gelibolu şubesi dernek yöneticilerinin başvurması üzerine mahkeme kararı ile yeniden açıldı.

Mahkeme kararında "dernek toplantılarında yurt ve meslek sorunlarının konuşulması suç değildir" denilmekte

KUŞBAKIŞI

Ağırlık

Halil Tunç, "Seçilme şansı olmayan partiyle işbirliği yapmayız," demiş.

Şimdi anladınız mı, Türk - İş'in siyasal ağırlığını nereye koyacağını?

Nereye olacak ?

Baştan hangi kefe ağır basıyorsa oraya !

H. Ş.